

UNIVERSITĀTES

AVIŽE

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 1922.g. 25. septembra

1991.g maijs Nr.32-33

Maksā 20 kap. (ārpus LU 50.kap)

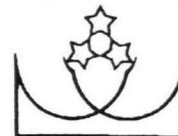
Rīgā vācu (Berlīnes) mākslas parāde Latvijā. Par mākslas robežkustībām mums stāsta Berlīnes Brīvās universitātes profesori, bet mēs gatavojamies MIS konkursam

MĀRA DEDZIŅA FOTO

Šajā numurā:

- ◆ Gaudeamus XI-
kas? kur? kad?
- ◆ Kāpēc tu nebrauc uz Kanādu?
2.lpp.
- ◆ Atkal asiņo Aizkaukāzs
4. lpp.
- ◆ Varbūt jūs ieinteresē
internacionālas tirdzniecības
kompānijas menedžera saruna
ar... Par to 5. un 6. lpp.
- ◆ Jaunumi ne tikai LU, bet arī
Mūzikas un Mākslas Akadēmijā
- ◆ Vai seksā mīlestību nevajag?
Atbilde dota 14. lpp.

UA **R** SN

**Jaunkundzes – jaukas un šarmantas –
tiek aicinātas piedalīties konkursā**

MIS LATVIJA '91

Vienīgie priekšnoteikumi — vecums 18 – 23 gadi,
augums virs 168 cm un latviešu valodas prasme.

Jūs tiekat laipni gaidītas katru piektdienu, sestdienu, svētdienu
(līdz 9. jūnijam) no plkst. 15 līdz 19 Rīgas pili (Pils laukumā 3),
Valtera zālē, kur «Mis Latvija-91» rīcības komitejas pārstāvji pieņems
jūsu pieteikumus konkursam, kā arī sniegs konsultācijas.

(Neaizmirstiet paņemt līdzi pasi!)

Tālrunis uzziņām 226405.

Jaunumi

SATVERSMĒ PIENĒMTA

Latvijas Universitātes pilnsapulce 15. maijā nobalsoja par LU Satversmes galīgo variantu. Tagad Satversme jāapstiprina LR Augstākajā Padomē, lai likumā paredzētajā kārtībā tā varētu stāties spēkā.

Izstrādājot Satversmes pamatlinijas un tās apspriežot, galvenais strīds izraisījās par jautājumu, kas Universitātē ir primārais: fakultātes vai katedras, tas nozīmē — izglītība vai zinātne. Abu jomu līdztiesīgumu Satversmē nosaka punkts: "LU darbības galvenais mērķis ir dot studentiem augstāko akadēmisko intelektuālo potenciālu un profesionālo sagatavotību, attīstīt zinātni un izkopt kultūru, lai uzturētu LR intelektuālo potenciālu un veicinātu tā attīstību."

LU augstākais pašvaldības orgāns būs Senāts (pašlaik līdzīgas funkcijas veic Universitātes Padome). Pēc galīgā Satversmes varianta LU likteni lems 40 akadēmiskā sastāva pārstāvji, 10 studenti un 5 pārvaldes un saimnieciskie darbinieki. Studentiem Senātā piešķirtas veto tiesības, kas varētu kompensēt studentu nelielo pārstāvniecību pašā Senātā.

Satversme kā Universitātes darbības pamatlukums, paredz tikai vispārējos noteikumus.

Nolikums par atsevišķajām struktūrvienībām (studentu pašpārvaldi, šķirējtiesu u.c.) paredzēts apstiprināt Senātā.

No ieinteresētajiem pilnsapulces dalībniekiem (t.i., tiem, kuri palika līdz balsošanai) pret nobalsoja 5. atturējās 2. Rektors Juris Zaķis teica, ka Satversmes pieņemšana bija vēsturisks brīdis.

Jāpiebilst, ka tā tomēr ir tikai likums, kurš var reglamentēt esošo, ne — radīt jaunu kārtību. Un likumi, kā zināms, nav mūžīgi.

INESE VOIKA

ABSOLVENTI!

Studentu iniciatīvas fonds vēlas zināt: vai jūs vēlētos iegūt savā īpašumā Latvijas Universitātes nozīmi (kāda neatkarīgās Latvijas laikā tika piešķirta beidzējiem) un LU diplomu? SIF ir uzsācis šo goda zīmju izgatavošanu, un ir radušies vairāki jautājumi:

— vai studenti ir gatavi maksāt par šīm zīmēm,

— vai šo zīmju vērtība nesamazināsies, ja tās varēs nopirkt, nevis tiks pasniegtas (jebkurā gadījumā — tikai LU absolventiem),

— vai pašreizējā LU jau ir pienācis laiks pasniegt nozīmi un diplomu, kas 20., 30. gados simbolizēja iegūto augstāko izglītību?

Jūsu, kā arī jebkuru citu ieinteresēto viedokli gaida Iniciatīvas fondā (tālr. 228320) vai "UA" redakcijā (tālr. 222944).

KĀPĒC TU NEBRAUC UZ KANĀDU?

Tāpat kā pērn Universitātes Lieiās mājas priekšā bieži varēja sastapt angļiski un franciski runājošus jauniešus. Tas nozīmē, ka jau trešo reizi notiek apmaiņa starp Otavas universitāti un LU. Kanādiešiem Latvijā bija visai plaša kultūras programma — dažādu koncertu, muzeju, Siguldas, Jūrmalas apmeklējumi. Taču, kā atzīst abas puses, ne jau tas šajā apmaiņā ir galvenais. Būtiski ir studentu personiskie kontakti, iespēja labi iepazīties ar citas valsts jauniešiem.

Kanādiešiem Latvijā patika. Vienīgais iebildums — pārāk maz brīvā laika un tas, ka tālajās ekskursijās (uz Viļņu un Ļeņingradu) latvieši nevarēja braukt līdzī. Viņiem galvenais tomēr esot bijis iepazīties ar cilvēkiem.

"Mūs šeit uzņēma labi", teica Gēla Beiloka, atbildīgā par kanādiešu grupu, "tomēr iespējams, ka šī apmaiņa ir pēdējā, jo jums tā ir kļuvusi pārāk dārga. No jūsu puses šogad piedalās mazāk cilvēku nekā no mums. Trīs jūsu studenti katrs uzņēma divus atbraucējus. Latvijas Universitāte nevarēja atrast pietiekoši daudz studentu, kam pietiktu naudas piedalīties šādā pasākumā. Arī mums ir grūti atrast līdzekļus braucienam uz Latviju, tomēr iespēja šeit nokļūt tik un tā ir vilinoša, un brauktgribētāju netrūkst. Mēs intervējām visus kandidātus, tas prasīja nedēļu laika, un izvēlēties bija ļoti grūti. Mūsu universitātē interese par šo apmaiņu patiešām ir liela. Taču, ja jums tā ir par dārgu, mēs neatļausimies to turpināt uz jūsu rēķina."

Vai mums patiešām šis brauciens ir pārāk dārgs? Vai visā Universitātē nevar atrast 19 studentus, kas varētu samaksāt trīs ar pusi tūkstošus rubļu par divu nedēļu braucieni uz Kanādu? Bet vai kāds nopietni ir meklējis?

KĀ NOTIKA STUDENTU ATLASE BRAUCIENAM?

Sanita Rugina (atbildīgā par latviešu studentu grupu): "Es to nezinu. Mani uzaicināja Studentu iniciatīvas fonds. Tas notika divas nedēļas pirms kanādiešu atbraukšanas. Pārējie braucēju saraksti sen bija gatavi."

Ilmārs Ziedonis (Studentu iniciatīvas fonda priekšsēdētājs): "Visu fakultāšu dekānus uzaicinājām ieteikt vienu studentu braucšanai uz Kanādu un vēl vienu rezervistu. Visi dekāni to arī izdarīja. Vienīgi Filoloģijas fakultātes dekāns R. Bērtulis teicis, ka neviens nevar samaksāt tik lielu naudu."

"Universitātes Avīze" Nr. 2 (1990. g. 5. oktobrī): "Pašlaik rudenī notiek sakaru atjaunošana, un ap novembri varētu parādīties informācija, kas, kur un kad notiks. Daudzi apmaiņas braucieni jau sen ir pieejami, tikai studenti par tiem nav informēti. Tādēļ meklējiet informāciju, un jums būs iespēja paceļot un sadraudzēties. (Ilmārs Ziedonis)."

Kad numurs jau bija sagatavots iespiešanai, saņēmām sīkākas ziņas par šo apmaiņu no atbildīgās par braucieni docentes Daces Lie-

piņas. Viņas komentārs, kā arī braucēju no Latvijas puses pilns saraksts — nākamajā (pēdējā) "UA" numurā.

MARGARITA APINE

□ □ □

"GAUDEAMUS — XI"

Baltijas studentu dziesmu un deju festivāls "Gaudeamus — XI" notiks šovasar no 27. līdz 30. jūnijam. Šurp brauks lietuvieši, igauņi un arī studentu kolektīvi no Dānijas, Vācijas, Polijas.

28. jūnijā — svētku dalībnieku gājiens pl. 20.00 apstāsies pie Brīvības pieminekļa, kur notiks atklāšanas ceremonija.

"Gaudeamus — XI" mākslinieciskais vadītājs būs Edgars Račevskis, galvenais režisors — Jānis Siliņš, bet finansētāja būs Latvijas Universitāte. Svētku laikā tiks izdots "Universitātes Avīzes" speciālizlaidums "Gaudeamus".

□ □ □

SĀKSIES KAPITĀLREMONTS RAIŅA BULVĀRĪ 19

Remonta pirmā kārtā skars Lielo māju no Merķeļa ielas puses, pārsvarā — Juridisko fakultāti. Paredzēts nomainīt ēkas iekšējās instalācijas, jumta segumu, restaurēt ēkas fasādi.

Pēc triju gadu projektu un tāmju izstrādāšanas celtnieki šobrīd sākuši gatavoties darbam. Pilnībā mājas puse jāatbrīvo līdz 1. augustam. Tiklīdz Juridisko fakultāti savedīs kārtībā, remonts sāksies Raiņa bulvāra pusē — tas notiks ne ātrāk kā pēc diviem gadiem. Uzklaušot Kultūras ministrijas lūgumu, Lielā aula darbosies līdz 1993. gada otrajam pusgadam.

Kapitālremontam Ministru Padome izdalījusi speciāli paredzētus naudas līdzekļus. Strādās Ziemeļu rajona Remontu un celtniecības pārvalde. No Universitātes par remontdarbiem atbildīgais ir Saimniecības lietu prorektors Atis Peičs, kurš situāciju raksturo šādi: "Pēc izmaiņām Republikas dzīvē valdībai vairs nav iespēju remontu apmaksāt valūtā. Kas attiecas uz jautājumu par pašmāju celtnieku darba kvalitāti, tad domāju, ka pārvaldei Universitāte ir pateicīgs objekts, lai veidotu savai firmai labu reputāciju."

Sakarā ar remontu, ir radīta komisija par telpu atbrīvošanu un studentu izvietojumu, kuru vada prorektors Jānis Niedritis. Juridiskā fakultāte nākamgad tiks pārvietota uz citām telpām. Iespējami varianti: māja Grostonas 2 (bijusī Militārā katedra) un Čaka ielā 32 (bijusī Civilās aizsardzības katedra). Pastāvēja arī variants LU piešķirt māju Raiņa bulvārī 15, bet no turienes līdz pat šim laikam nav izvēcies LKP CK Partijas vēstures institūts. Pēc pēdējās informācijas — ēku atbrīvos līdz novembra sākumam.

Tieši telpu jautājuma dēļ tiek vilcināta remonta gaita, kurai vajadzēja sākties jau aprīļa vidū.

INESE VOIKA

KO IZVĒLĒTIES NO ZVIEDRU GALDA JEB KALIFORNIJAS FILIĀLE KAUŅĀ

— Esam sapratuši, ka Kauņā ir pat mierīgāk nekā Losandželosā, bet, kad būs pagājuši divi gadi (laiks, uz kādu esmu ievēlēts, varu tur arī atgriezties, — sacīja LU viesis, Viļauts Dižā universitātes rektors profesors Alģirds Avižienis.

Sobrīd Kauņā strādā desmit mācībspēki no ASV, gan lietuviešu izcelsmes, gan tādi, kas lietuviski neprot. Kā paši joko — Kauņā izveidojuši Kalifornijas filiāli.

— Man ir veicies, jo ne katram savā mūžā izdodas radīt savu universitāti. 1950. gadā tika saņemta pavēle no Maskavas: universitāti Kauņā slēgt! Pēc 12 gadiem atjaunoja vakara fakultāti, bet 1989. gada 28. aprīlī atklājām Humanitāro, Teoloģijas un Filozofijas, Matemātikas un Fizikas, Informātikas un Ekonomikas fakultāti. Mācās ap 2 tūkstoši studentu.

Idejas pamazām realizējas dzīvē. (Par mācību sistēmu šajā augstskolā jau varējāt lasīt "UA" nr. 9-10.) --

Profesore N. Abakaite izstrādājusi programmu angļu valodas apmācībai. Katru dienu tā tiek apgūta no plkst. 8.30 — 12.30, pavisam ir 6 apguves līmeņi, piemēram, piektajā — grūtības rakstu valodā vairs nevar būt.

— Līdz šim nolikt starptautisko eksāmenu, lai dotos tālāk pasaulē, varēja tikai Maskavā, bet tagad ceram, ka Kauņa izveidosies par šādu Baltijas valstu centru, — cer Abakaites kundze.

Vēl tiek izstrādātas maģistra un doktora programmas. Ar doktorantu jāstrādā komisijai 5 cilvēku sastāvā (vienam noteikti no ārzemēm) visu darba

izstrādes laiku. Arī profesors Avižienis ir bijis šādu komisiju sastāvā Zviedrijā, Francijā. Bez pamatspecialitātes jāapgūst vēl divas.

Lietuvā nonākuši pie kārtējā secinājuma, ka jāmaina iestājesāmenis. Izglītības ministrijā panākta vienošanās, ka 12. klasē visiem ir viens eksāmens un vienādas prasības. Ja ir uzņēmība, dokumentus var iesniegt vairākās augstskolās. Pēc profesora domām sacerējuma rakstīšana ir novecojusi metode. Galvenais jāprot domāt, tādēļ jāveic teksta analīze, notiek sarunas ar potenciālo studentu, un arī matemātika nevar būt gluži kā ķīniešu ābece.

Studentu auditorijās vidēji pavadā 22 — 28 stundas nedēļā.

— Situāciju varētu salīdzināt ar zviedru galdu. Uz tā atrodas daudzas un dažādas uzkodas, ar acīm jau varētu apēst daudz, bet... Tā arī studenti izvēlas līdz pat 7 priekšmetiem, taču ne visi spēj ar programmu tikt galā, — tā atkal profesore Abakaites kundze.

Rektors Avižiena kungs piebilda:

— Dekāns studentu lietās mums ir jauns cilvēks no Čikāgas štata. Viņš veic aptauju, lai studenti izvēlas sev tīkamāko pārvaldes formu. Diemžēl studenti šajā ziņā ir pasīvi. Atjaunotas trīs korporācijas, bet jauno tur vēl pamaz. Uzskatu, ka vislabākā sadarbība ar Latvijas Universitāti varētu izveidoties tieši studentu līmenī. Ja tev ir 20 gadi, tad taču vēl priekšā 50 gadi aktīvas darbības!

ILZE BRINKMANE

ŠTĪRIEŠI. DZIED UN RUNĀ VĀCISKI. (AUSTRIJA.)

Kurš gan nezina Tiroli ar tās dziesmām un jodelēšanu un Zalcburgu — Mocarta dzimteni. Abas, tāpat kā mūs šobrīd interesējošā Štīrija, ir Austrijas sastāvdaļas.

Tieši no šīs vietas, proti — Štīrijas, maija sākumā jeb precīzāk — 4. maijā ieradās pāri par 100 jauniešu, kas kopā veidoja Štīrijas Jaunatnes dienas Latvijā.

Iesākums bija ļoti tradicionāls. Tieši sestdien pulksten četros pēcpusdienā visi ar "ziediem un orķestri" gaidīja piebraucam autobusus ar austriešiem. Ilgi gaidīja. Bet kas lēni nāk, tas labi nāk. Un tieši septiņos vakarā atbrauca štīrieši, lai paspētu uz atklāšanas koncertu Filharmonijā. Tur dziedāja koris "Reina", spēlēja maza lauku kapela un dejoja mūsu pašu "Dancis". Jā, tā tas bija izdomāts — katram štīriešu kolektīvam pretī tiek nolikti arī kāds mūsējais. Protams, runāja arī štīriešu un vietējie runasvīri, bet, par laimi, ļoti īsi, jo... skatītāju zāle bija pustukša...

Tātad, ko īsti štīrieši atveda? Fotoizstādi, arī akvareļus, keramiku un darbus metālā, kas bija skatāmi Reiterna namā un Arhitektu namā.

Atbrauca arī pazīstamais austriešu režisors Alfrēds Ninavs un atveda trīs savas filmas

"Ziepju burbulji", kuras tika demonstrētas kinonamā. Mežaparkā sevi parādīja sporta paraugdemonstrējumu grupa ar dažādiem eksotiskiem sporta veidiem un dejotāju šovs.

Bet katru vakaru kafejnīcā "Robinsons" diskutēku vadīja no Štīrijas atbraukušais diskžokejs. Viņam palīdzēja Uģis Polis.

Tai pašā laikā Reiterna namā darbojās jauks "pavakarēšanas" klubs, kur diskot negribētāji varēja atnākt papļāpāt, padzert kafiju un kaut ko nospēlēt.

Tā tas bija vakaros. Bet dienas laikā Reiterna namā "Teātris Ķirbī" demonstrēja izrādi "Va-

lentīns" jeb figūru teātri cilvēkiem no 4 gadu vecuma Tīnes Vārļas režijā. Hermaņa Šveighofera no papīra izgrieztās figūriņas ar gaismas un ēnu palīdzību stāstīja, kā "dzīvespriecīgais kāpurīšs Valentīns iekaro savu mazo pasauli, šo mazo mikrosomu, kurā tāpat kā dzīvī ir skaudība un drošība, nāve un augšāmcelšanās. Tas, ko piedzīvo

mazais kāpurīšs Valentīns, ir pilns uztraukuma un pārsteidzošs, kā jau viss maziem bērniem". Figūru teātris ir tikai mazs gabaliņš no "Teātra Ķirbī", kas piedāvā arī autorlekcijas, koncertus, izstādes, kabare, mūziklus, brīvdabas teātri un citas interesantas lietas.

Un tomēr visjaukākās lietas notika trešdienas rītā pie Brīvības pieminekļa. Tur Štīrijas jaunieši dejoja un dziedāja tieši pārsteigto garāmgājēju ciešā tuvumā.

Jautrība ilga līdz 9. maija ritam, kad štīrieši sakāpa autobusus un devās prom. Latviešu skatītāji un klausītāji viņus ar savu klātbūtni koncertos gan nebija lutinājuši, tomēr aizbraukt no Rīgas štīriešiem bija mazliet žēl.

Austrijā pie Itālijas robežas, Alpu pakājē atrodas Štīrija. Kādā vēlā vakara stundā tās galvaspilsētā Grārā ierīvoja autobusi ar simts nogurušiem jauniešiem. Nu arī viņiem Štīrijas Jaunatnes dienas Latvijā bija beigušās.

ILZE NAGLA

MĀRA DEDZIŅA FOTO

ARMĒNIS TO NEKAD NEPIEĻAUS

Par to — mani sarunas biedri, republikā pazīstami un cienījami cilvēki: maestro Rafi Haradžanjans (Latvijas Armēņu kultūras biedrības prezidents) un žurnālists Karens Markarjans.

— Manā dzimtenē plosās karš, saka Rafi Haradžanjans. Armēnijas prezidents Levons Terpetrosjans to nosaucis par NEPIETEIKTO KARU no PSRS puses. Un nav pat vairs runa par Azerbaidžānu. Tas ir valsts terorisms visas Padomijas līmenī. Protams, Maskavas augstākās instances, kā parasts šādos gadījumos, par to pat nebūs dzirdējušas. Tāpat kā par Baltijas notikumiem janvārī.

Es regulāri sazvānos ar Armēniju. Man ir informācija, ka tur uzdarbojas regulārais karaspēks. Tiek postīti armēņu ciemi Azerbaidžānas teritorijā. Vispirms pāri iet Aizkaukāza kara apgabala 4. armijas 23. divīzija. Tad seko IeM karaspēks, pēc tam — Azerbaidžānas omonieši. Kā šakāļi visu piebeidz vietējie grautiņu rīkotāji un marodieri. Tiek istenota izdedzinātās zemes politika. Gluži kā Songmi. Bet pasaulei tiek uzspiests mīts par armēņu "bojevikiem".

Viens no galvenajiem strīdus iemesliem ir Getašenas ciemats. Tajā ir 3000 armēņu, viena trešdaļa — bērnu. Daži tūkstoši pret 7 miljonus lielo azerbaidžāņu tautu... Tad jau varētu apgalvot, ka Rīgā Vidzemes priekšpilsēta apdraud Latvijas republiku!

Protams, nenoliedz maestro, Getašenas vīri ir gatavi aizsargāt savas ģimenes. Gaļu galā — kas tas par vīrietī, ja viņa acu priekšā var sagūstīt sievietes un bērnus, aizvest tos kā ķīlniekus nezināmā virzienā?! Armēnis to nekad nepieļaus. Arī es pati tādā situācijā pretotos. Jo visiem vēl atmiņā Sumgaita, Baku, Kirovabada.

Man ir skaids, ka Centrs atriebjas Armēnijai par atkeršanos parakstīt Savienības līgumu, par vēlēšanos veidot neatkarīgu valsti.

Rafi Haradžanjans stāsta, ka nesen ikviens viņa tautietis, kurš ciemojies Latvijā, uzsvēris: Armēnijā panākta stabilitāte politiskajā situācijā. Tauta esot vienota, tiekot sperti konkrēti soļi uz neatkarīgas valsts atjaunošanas pusi. Sākās valsts īpašuma konversija, zemes nodošana zemniekiem, kompartijas īpašuma nacionalizēšana.

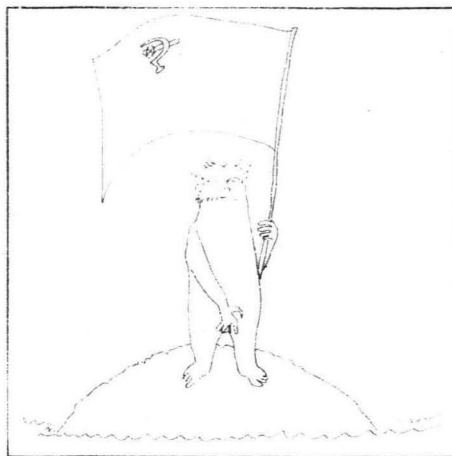
Arī ekonomiskā blokāde pierādīja vienīgi to, ka ir sagādājusi ciešanas cilvēkiem, bet nav spējusi tos garīgi salauzt. Neviens uz ceļiem nelīda, lūdzot atļauju parakstīt PSRS līgumu. Tas,

protams, komunistiem nebija pa prātam. Tāpēc viņi tagad vadās no Hitlera — Staļina lozunga: ir tauta — ir problēmas, nav tautas — nav problēmu.

Briesmīgākais, ka pat demokrātiski noskaņotu cilvēki jau pieraduši pie Aizkaukāza sindroma. Traģiskā informācija vairs neizraisa sāpju šoku. Kāds maestro tuvs draugs esot teicis:

— Ko tu pārdzīvo — tur taču asinis līst jau vairākus gadus! Kāda starpība — vai asiņo vairāk, vai asiņo mazāk?

Lūk, kā cilvēks pierod pie svešām ciešanām. Ne velti darbojusies Kremļa propaganda. Samu-

Nu nekādi tā dvēsele nespēj atstāt Impērijas vecišķo miesu! Sovietija gluži kā Nemirstīgais Kašķejs jau kuro gadu raustās agonijā.

— Ach, nelabais ar viņu, varētu teikt, ja vien tās murgainā aiziešana nesagādātu drausmīgas sāpes un traģēdijas cilvēkiem. Un lūk: jau atkal asiņo Aizkaukāzs. Veras vajā tā vecās brūces, vēl pa istam neaizdzijušas. Kāpēc?

džinājušies jēdzieni upuris un slepkava.

Bija laiks, kad emocionālā tauta izgāja ielās ar lozungiem: Lai dzīvo Gorbačovs! Nu vairs armēņi nelolo ilūzijas. Viņi ieraudzījuši, uz ko spējīga tāda kosmētiskā pārbūve — PERESTROIKA.

Jā, arī upuru skaits Armēnijā jau ir tik liels, lai atcerētos vēl kādu Džugašvili aforismu.

MVU pasniedzēji un studenti izveidojuši Zemes noslēpumu pētīšanas biedrību. Tajā iesaistījušies ģeogrāfi, ģeologi, biologi, ekologi, vēsturnieki, etnogrāfi, arheologi un lingvistiki.

Biedrības ieceres ir ļoti plašas - pagātnes ģeoloģisko katastrofu pētīšana un to iespējamo atkārtotumu prognozēšana, seno civilizāciju izpēte, anomālo parādību izziņošana un daudzas citas. Biedrība analizēs arī dažādu tautu mītus un leģendas, tradīcijas, kas saistītas ar "dievu" ierašanos un "nelabo spēku" izdzīšanu, meklēs un centīsies atšifrēt senos rakstus, simbolus utt.

Ar laiku pie biedrības domāts izveidot retenu muzeju, kurā ekspozīcijas pētījumu atradumus un rezultātus.

Tomēr neprātīgi ir domāt, ka traģēdijas ir vienīgi viņiem, bet mums tikai statistika. Kaut arī atrodamiem 1000 — iem kilometru attālumā, istenībā Karabaha mums ir daudz tuvāk. To apgalvo arī Karens Markarjans:

— Esmu pārliecināts, ka Kremlis atriebsies ikvienai republikai, kura atsacījusies parakstīt līgumu. Diemžēl ar Armēniju var izrikties īpaši asiņaini, jo tā ir prom no Eiropas acīm. Turklāt visas traģēdijas iespējams pasniegt "nacionālajā mērcē". Maskava jau to īpaši iecienījusi. Vēl nesen ģenerālis Šataļins ciniski draudēja: neaizmirstiet, ka Armēnijas atomstacijas atslēgas atrodas armijas rokās!

Nu ko, varbūt arī baltiešiem jāliek aiz auss, ka Iņgalīnas AES atslēgas ir tai pašā kabatā... Šai variantā — varbūt pie Rīgas OMON?

Karens atgādina Baltijas komunistu kongresā dzirdētos uzsaukumus par sociālisma aizsargāšanu, par tā priekšrocībām un labumiem, par to, ka armija pārāk ilgi tup ierakumos — esot laiks doties kaujā.

Kuluārsarunās ar vienu no omoniešiem, kurš pavadījis Lietuvas komunistu līderi Burakjaviču, Karens Markarjans uzzinājis, ka maijā gaidāmi kaut kādi notikumi arī Baltijā. Tagad, lūk, esot klusums pirms vētras. Šajā miera sezonā viņš minējis arī DOSAAF ēkas un bankas ieņemšanu Lietuvā. Ja tā, tad ar kādu spēku trakos pati vētra?

— Bet varbūt Baltijā gaidāma zemestrīce, kā savulaik Spitaķā, bet tagad — dumpīgajā Gruzijā? — jautāju Karenam.

— Nu, paldies Dieviņam, ka Baltija neatrodas seismiskajā zonā!

Starp citu, Kirgīzijas Seismoloģiskā insitūta direktors, akadēmiķis Judahins intervijā "Komsomolskaja Pravda" (7.V) apgalvo, ka zemestrīci iespējams izsaukt mākslīgi. To var panākt, iesūknējot zemes dziļēs ūdeni, uzstādot spēcīgu vibratoru, vai organizējot sprādzienu sēriju.

Rafi Haradžanjans gan ironizē, ka mums bīstami tuvu ir Baltijas jūra un Daugava. Tomēr jācer, ka mūsu likteņupe nekad savu straumi negriezīs pret latviešu tautu. Drīzāk tā raus savā dzelmē visus nejaucēnus un mošķus.

IVETA MEDIŅA

ZIŅAS NO ĀRZEMĒM

MVU Žurnālistikas fakultātē jau gadu darbojas komisija, kas piedalās Vissavienības žēlsirdības un veselības fonda akcijās. Studenti un pasniedzēji palīdzējuši 15 ģimenēm un 2 bērnu namiem viņi ziedojuši grāmatas, žurnālus un rotallietas. Savākti arī bērnu apģērbi, kuri nodoti kāda Maskavas rajona daudz bērnu māšu padomei.

□□□

□□□

Masačūsetsas tehniskajā institūtā (ASV) tiek istenots projekts "Atēna", kurš izmaksās 100 miljonus dolāru. Tā iecere — izveidot decentralizētu skaitļošanas sistēmu mācību procesam. Jaunajai sistēmai jau izveidotas 125 mācību kursu programmu paketes.

Viens no sistēmas izmantošanas piemēriem ir literatūras kursa apguve. Šis priekšmets pēdējo kursu studentiem ir obligāts. Izveidots speciāls literatūras centrs, kurā studenti ar videoindekatoru palīdzību sazinās ar pasniedzējiem, raksta sacerējumu un operatīvi saņem savu darbu novērtējumu.

Sagatavojusi RITA BURČIKA

PAVĀRGRĀMATA BADĀ MIRSTOŠAJIEM

Līdztērztāji: INTERNACIONĀLAS TIRDZNICĪBAS KOMPĀNIJAS MENEDŽERIS un BIJUŠAIS EMIGRANTS. TAGAD TŪRISTS.

MENEDŽERIS Pavēsti man, kāpēc gan tu apmeklēji Padomiju, no kuras tik sen esi aizbēdzis. Vai tev nav gana labi šeit?

EMIGRANTS Es aizbēgu laivā no savas dzimtenes, kad to sagrāba Padomijas bruņotie pūli, tagad ar tūristu kuģi apmeklēju savas kādreizējās mājas, kur saimnieko komunisti. Manai tautai ļoti vajadzīga tava palīdzība.

MENEDŽERIS Vai tad tur tik traki?

EMIGRANTS Ak, viss piegānīts. Un mana tauta! Tā dzīvo tik šausminošā nabadzībā!

MENEDŽERIS Trūcīgi radnieki mēdz būt ļoti apgrūtināti.

EMIGRANTS Glābsim viņus no trūkuma!

MENEDŽERIS Jā, pamēģināt jau to varētu gan...

EMIGRANTS Tagad tur ir lielas politiskas pārmaiņas, jo pastāvēja ārkārtīgi liels spiediens "no apakšas". Tam bija 2 būtiski un savstarpēji saistīti cēloņi:

1) politiskā neapmierinātība par nespēju ietekmēt savas zemes likteni;

2) ekonomiskā neapmierinātība, ko savukārt izraisīja mūsu televīzijas pārraides un mūsu tūristu attieksme pret viņiem kā pret nabagiem un mazkattīstītiem.

Daudzi no viņiem sapņo par bēgšanu — tāpat kā savulaik aizbēgu es — nu, bet ko lai dara, ja nav cerību reiz dzīvot kā cilvēkam. Ja mēs viņiem nepalīdzēsim, viņi mums uzbruks kā siseņi.

MENEDŽERIS Tu zini, cik man izmaksāja Gulfa karš un Vācijas apvienošana?

EMIGRANTS Bet vai no pilsoņu kara Padomju impērijā tev nav bail? Padomā, ekonomikā valda dziļa krīze. Gandrīz visur streiki kļuvuši par ikdienišķu parādību. Strauji izplatās hiperinflācijas vilnis. Impērijas atsevišķās daļās ražošana tikpat kā apstājusies. Valsts ekonomiski visattīstītākajās zemēs — tādās kā mana nabaga dzimtene — iedzīvotāji cīnās par politisko neatkarību, bet pagaidām dabūjuši tikai ekonomisko blokādi. Azerbaidžānā un Armēnijā plosās pilsoņu karš un ekonomisks sastingums. Šeit ir svarīgi pieminēt, ka Azerbaidžānā impērija iegūst gan tikai 5% savas naftas, toties tur ražo 90% naftas industrijai vajadzīgu starpproduktu, tāpēc viņi nespēj paplašināt naftas eksportu, kas tik nepieciešams, lai uzlabotu savu maksāju-

mu bilanci.

MENEDŽERIS Viņi jau to samazināja par 10%, nolādēts, kad viņi man atdos parādus!

EMIGRANTS Komunisti paši grib re-kordtempā veikt tādas reformas, kādas iedzīvotāji pieprasa. Tad tie varētu noturēties pie varas. Viņu ministrijās vecie ierēdņi veido komisijas ekonomikas pārveidošanai un jaunu likumu veidošanai. Taču tas, ka viņi ir vai ir bijuši komunisti, nav būtiski, slikti ir tas, ka viņi nezina, kas ir tirgus ekonomika. Viņi pat nezina, kas ir inflācija un kā pret to cīnīties!

MENEDŽERIS Šeit nu es tev nevaru piekrist. Inflācija ir dabiska parādība. Vienkārši jāprot dzīvot inflācijas apstākļos!

EMIGRANTS Arī pie mums tā nemaz nav tik patīkama, tomēr dzīvot var. Bet ir jau būtiskas atšķirības: pie mums cenu celšanās veicina ražošanu, viņiem — tikai paātrina cenu—algu—cenu spirāles griešanos... Mums valdība pensionāriem pārrēķina viņu pensijas kaut katru mēnesi, bet viņiem pat nav ar ko savu pārtikas groziņu piepildīt. Pie viņiem aizdevējs nezina, ka ar parādnieku jau iepriekš jāvienojas par kompensāciju sakarā ar inflāciju utt.

MENEDŽERIS Barbari!

EMIGRANTS Pašlaik viņi cenšas atjaunot privātpašumu. Smagākais un viens no pamatjautājumiem ir valsts un privātā (tai skaitā — ārzemju) īpašuma attiecības. Princiāls lūzums bija lēmums atļaut privāto īpašumu, bet tas neatceļ valsts īpašumu, kas daudzviet, tai skaitā arī pie mums, var būt diezgan ievērojams. Apgāde ar ūdeni un elektrību, kā arī ceļu saimniecība paliktu valsts rokās, no ražošanas varētu denacionalizēt vairāk kā pusi, bet

ārzemju īpašuma līdzdalība komunistu lielajos uzņēmumos varētu būt robežās no 20% līdz 49%, bet vidējos un mazos uzņēmumos ārzemju kapitāla īpatsvars varētu būt arī lielāks. Pie tam mazos uzņēmumos ar likumu nevajadzētu paredzēt ierobežojumus. Šādi izņēmuma ierobežojumi tautsaimniecības interesēs ir pieļaujami arī brīvā tirgus apstākļos.

Piemēram, uzņēmumi bijušajā Austrumvācijā tagad tiek pārdoti "par sviestmaizi" un notiek ļoti daudzi slēpti procesi, par kuriem trūkst ziņu presē.

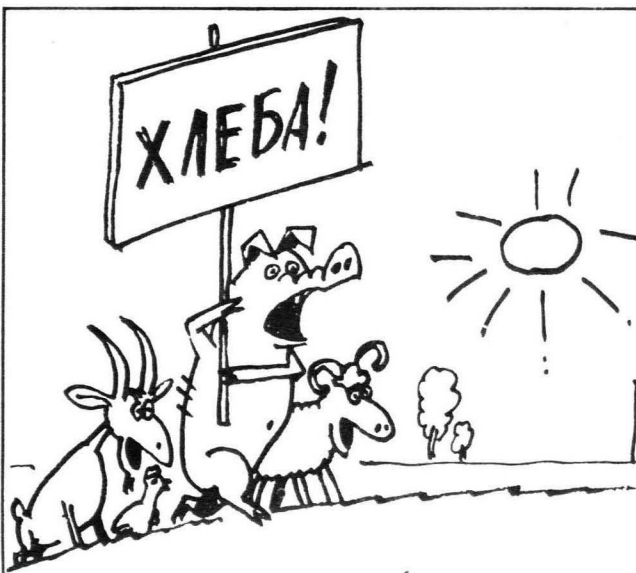
MENEDŽERIS Ja man nav kontrolpakete, tad es nepiedalos.

EMIGRANTS Ja netiek ierobežota ietekme uz uzņēmuma saimniecisko stratēģiju, ārzemju kapitāla ieguldītājiem nevajadzētu baidīties no 49% ierobežojuma. Līgumā var paredzēt, ka katram dalībniekam ir viena balss — neatkarīgi no tā, vai tam pieder kontrolpakete, vai ne. Vēl viens arguments: 49% investīcija būtu tikai sākums. Ražošanas paplašināšanai nepieciešamais kapitāls arī tālākā perspektīvā varētu nākt tikai no rietumiem, kas agrāk vai vēlāk pieļaus ārzemju kapitāla dalības kvotas paaugstināšanu.

Denacionalizācija jāsāk ar dalībnieku akciju izlaidšanu, t.i., ar strādājošo kolektīva akcijām. Sākumā, kamēr vēl nepastāv vērtspapīru tirgus, tās nevajadzētu laist brīvā pārdošanā. Nav zināms, vai Impērijas iedzīvotāji piekritīs šādam akciju sadalījumam, un ko viņi darīs, ja tam nepiekritīs. Pastāv iespēja, ka vairums no viņiem — zinādami, cik nožēlojamā stāvoklī ir viņu uzņēmumi — galvenokārt gribēs pirkt tikai patēriņa priekšmetus, nevis akcijas. No otras puses — ja ārzemju investītori

būs nopirkuši daļu no uzņēmuma, tad vietējie iedzīvotāji to varētu uzvert kā zināmu garantiju par šī uzņēmuma rentabilitāti un atteiksies uz kādu laiku no patēriņa pirkumiem par labu šādu uzņēmumu akcijām. Tādā veidā ir iespējams piesaistīt lieko naudu apstākļos, kad naudas un kredīta tirgus vēl nav izveidojies.

Tas pats attiecas arī uz māju un dzīvokļu pirkšanu: valstij nebūs atkal un atkal jādrukā jauna nauda patēriņa

(Turpinājums 6. lpp.)

PAVĀRGRĀMATA BADĀ MIRSTOŠAJIEM

(Sākums 5. lpp.)

priekšmetu pirkšanai un pārdošanai. Turklāt mājīpašums piesaista pilsoni savai zemei un viņš domā pats par savas dzīves kvalitātes uzlabošanu, nevis par bēgšanu.

MENEDŽERIS Jā, jā tas ir labāk — dzīvot savā mājā, nevis daudzīties pa bēgļu nometnēm! Bet, ja es ieguldu savu naudiņu kādā firmā, tad man peļņu vajag dabūt no turienes ārā — peļņu, nevis kaut kādus papīriņus, kas jau tā nekur nav liekami un ko vienā jaukā vakarā var atzīt par vispār nekur nedēriem.

EMIGRANTS Viņi jau domā arī par savu banku sistēmu.

Līdz šim esošā vienpakāpes banku sistēma jāaizvieto ar divpakāpju sistēmu. Līdzšinējo valsts banku jāsadala varbūt vispirms ar divu viceģenerāļu palīdzību, tad pavisam — par atsevišķu tirdzniecības jeb komercbanku un par atsevišķu centrālo emisijas banku (manā dzimtenē ir izveidota atsevišķa komercbanka, bet emisija pašlaik vēl ir tikai skaists sapnis).

Centrālajai emisijas bankai ir jābūt neatkarīgai. Tautas pārstāvjiem — parlamentam tai jāieceļ prezidiju uz, piem., 5 gadiem un prezidijs sniegs tam atskaiti. Uz komercbanku normālos apstākļos parlamentam savukārt nebūs nekāda ietekme un vēl jo mazāk — valdībai.

Viens no galvenajiem centrālās bankas uzdevumiem ir regulēt naudas masu, sekot, kā tiek kārtoti starpvalstu maksājumi, kontrolēt valūtu maiņas kursus. Sakarā ar ievērojamo budžeta deficītu, ir jārēķinās ar to, ka tuvākajos gados šai bankai nāksies nodarboties pārsvarā ar izteikti restriktīvu politiku.

Nav zināms, vai tuvākajos gados izdosies ar augstiem procentiem piesaistīt noguldītājus. Privāto patērēšanu ierobežot noteikti neizdosies, jo solāriji ir pārāk noilgojušies pēc mūsu dzīves standartiem, taču, ja noguldījumu nebūs, nebūs no kā finansēt investīcijas.

Komercbankas apejot pašreizējās specializētās bankas (lauksaimniecības, ārējās tirdzniecības, tirdzniecības bankas, krājiskas) kļūs par universālām bankām. Krājiskām jāapvienojas kopējā krājisku organizācijā. Jāizveido ārzemju banku filiāles (nevis tikai kantori reprezentācijai). Tas izraisīs veselīgu konkurenci starp bankām, radīs naudas un kredīta tirgu.

To pašu veicinās arī jaunu naudas ieguldīšanas veidu rašanās. Līdz šim noguldītāji procentus saņēma neatkarīgi no naudas ieguldīšanas veida. Tagad viņi veido termiņnoguldījumu sistēmu, bet ar to nepietiek: vajadzīga konkurence starp bankām, kas ar vai nu kredīta vai nominālo procentu maksāšanu cīnīsies par klientiem. Tas būs veselīgās saucēšanas papildus ierocis.

Pareizu struktūru radīšana ir viena lieta, bet to atbilstoša īstenošana dzīvē — pavisam kas cits. Īsta konkurence starp bankām radīsies tikai pamazām. Pirmkārt, vairumam banku vēl nav plaša filiāļu tīkla, otrkārt, ir problēmas ar telefoniem, satiksmi un infrastruktūru vispār. Turklāt attīstīta banku struktūra var veidoties tad, ja ir attīstītas citas saimniecības nozares un tām ir vajadzība un tās prot sadarboties ar bankām. Pagaidām tas tā nav.

MENEDŽERIS Vajadzīga konvertējama nauda!

EMIGRANTS Protams. Kamēr viņu nauda nav kļuvusi konvertējama, jāiz-

manto divi atšķirīgi maiņas kursi — viens tūrisma (lai ievērotu galvenokārt pensionāru, un studentu intereses), otrs — tirdzniecībai un pastāvēs vēl melnā tirgus kurss. Sākumā šo kursu starpība pieaugs, bet tad varētu lēnām samazināties — pateicoties ne tik daudz melnā tirgus darboņu pūlēm, kā mūsu banku darbībai, ja tās būtu ar mieru palīdzēt. Tomēr konvertējamību izdosies panākt tikai tad, ja izdosies citas reformas, īpaši algu un cenu reforma, kā arī tiks panākta īsta konkurence starp uzņēmējiem.

MENEDŽERIS Kāpēc tu domā, ka viņi paši netiks galā?

EMIGRANTS Centrā radusies krīze izplatīsies arī uz impērijas rietumu nomalēm, kur visa ražošanas balstās uz izejvielu eksportu no austrumiem. Ja piegādes apstāsies, tad mana dzimtene būs spiesta pirkt izejvielas pasules tirgū, protams, uz kredīta. Tad sekos streiki un neapmierinātība ar to, ka algu celšanās atpaliek no cenu pieauguma.

MENEDŽERIS Tātad: var rasties problēmas sakarā ar to, ka ražošanu līdz šim vadījušie cilvēki slikti orientējas tirgū, neprot valodas un vispār neprot strādāt. Šīs problēmas pārvarēt palīdzēs *joint ventures* uzņēmumos nodarbinātais rietumu personāls. Zīni, pārejas perioda krīze ilgs vismaz 2 gadus. Protams, ka mūsu standartus viņiem vēl ilgi neizdosies sasniegt, runa ir tikai par to, ka ražošanas atkal sāks pieaugt.

EMIGRANTS Bet kā viņiem apturēt ekonomikas lejupslīdi?

MENEDŽERIS Paplašinot ražošanu, atdzīvināt saimniecību, vajag izaugsmi, rosību!

EMIGRANTS Kā???

MENEDŽERIS Ir divas iespējas: 1) INPUT — vairāk ieguldīt esošajā ražošanā, piemēram, ievest viesstrādniekus, vai 2) ražot vairāk OUTPUT uz INPUT—vienību — tas arī ir tā sauktais zinātniski tehniskais progress.

INGA ALNE

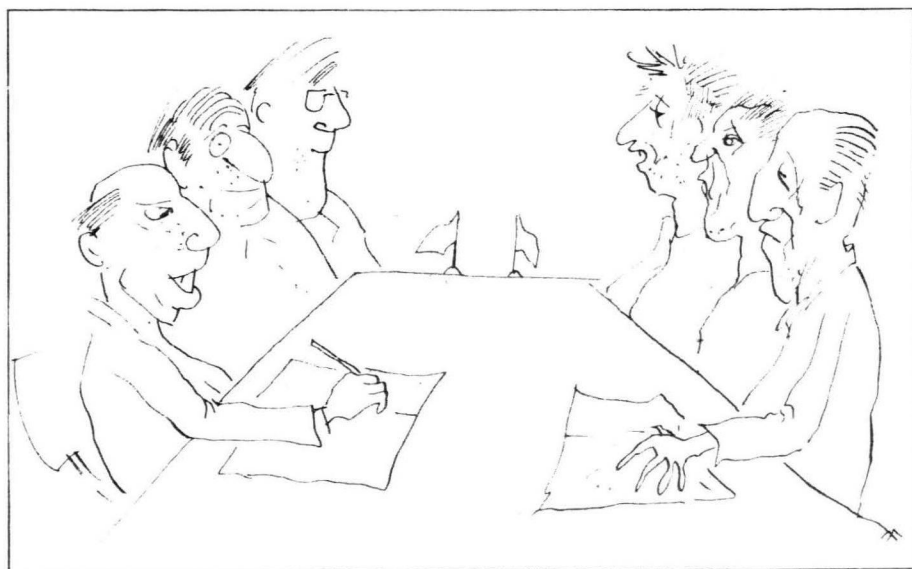
Izmantotā literatūra

1) Vālena izdevniecība Minhene, 1987

Woll Vispārīgā saimniecības mācība, 9. izdevums

2) Oppenheim Finanzanalyse GmbH 1990.gada 20. janv.

Strukturveränderungen in der DDR

Jaunumi Finanšu un tirdzniecības fakultātē

— *Kas jāzina šī pavasara abiturientiem, lai iestātos jūsu vadītajā fakultātē?*

— Iestāšanās būs viens — matemātikā rakstos. Augstākās matemātikas katedra ir izveidojusi eksāmena programmu vidusskolas kursa apjomā, bet, ja abiturients vēl šaubās par savām spējām, viņš var apmeklēt maksas sagatavošanas kursus Čaka ielā 32, izvēloties to garumu atbilstoši savām zināšanām.

Vērtēšana šogad būs pēc 10 ballu sistēmas. Ja būs vienādi rezultāti, tad tiks ņemta vērā atestāta vidējā atzīme: tirdzniecības un ekonomikas katedrā — latviešu valodā un literatūrā; finanšu un kredīta katedrā — ģeogrāfijā un svešvalodā; pārtikas produktu precizības un nepārtikas izstrādājumu precizības katedrās — ķīmijā un svešvalodā. Ja vēl joprojām nevarēsīm izšķirties, tad vadīsimies pēc personīgās lietas un varbūtējām priekšrocībām.

Šogad tiks uzņemta viena grupa dienas nodalā finanšu un kredīta katedrā ar mācību kursu krievu valodā. Šeit bez matemātikas zināšanām būs pārbaudījums arī latviešu valodā, ar iespējamo vērtējumu 0, 1 vai 2 punkti.

Neklātienē (vakara nodaļas šogad nebūs) pārrunu kārtībā ieskaitīs abiturientus, kuriem ir vidējā speciālā izglītība izvēlētajā specialitātē un darba stāžs pēc skolas beigšanas. Šādā kārtībā tiks uzņemti apmēram 50% — 60% studentu.

Dokumentus pieņems Aspazijas bulv. 5 no 20. maija līdz 5. jūnijam, no 1. līdz 20. jūlijam būs iestāšanās, no 20. līdz 23. jūlijam — studentu ieskaitīšana.

Virsplāna vietas (ārpus valsts budžeta līdzekļiem) tiks piešķirtas studentiem, kurus finansēs organizācija vai iestāde, kā arī tiem, kas personīgi apmaksās savu mācību laiku LU, t.i., pagaidām 3000 rbl. gadā.

— *Vai šogad varētu būt lielāks konkurss nekā iepriekšējā gadā? Cik liela būs savstarpējā konkurence?*

— Šogad būs daudz jauniešu, kas vēlēšies mācīties pie mums. Atvērtο durvju dienā aktu zāle bija pilna ar interesentiem. Liels konkurss sagaidāms tirdzniecības ekonomistu un finanšu un kredīta mācību grupās. Tagad arī ekonomika ir prestiža amats.

— *LU ir trīs fakultātes, kas saistītas ar ekonomiku.*

— Jā, Ekonomikas, Finanšu un tirdzniecības, Vadības un ekonomiskās informātikas fakultātei ir kopīgs pamats — ekonomika, bet virzieni, kuros tiek gatavoti speciālisti — dažādi. Mēs strādājam ar nelielu organizāciju skaitu, ar kurām slēdzam līgumus, cik speciālistu apmācīt darbam bankās, Finanšu Ministrijā, Republikas Tirdzniecības Ministrijā, Latvijas Patērētāju biedrības savienībā. Diemžēl līdzekļu mums nepietiek, lai izveidotu auditorijas ar kompjūteru un skaitļošanas tehniku.

— *Vai ir kādas pārmaiņas tieši mācību programmā?*

— Plašāk mācību procesā tiks apskatīti iekšējās un ārējās tirdzniecības jautājumi, kā arī līgumu slēgšana ar citām valstīm. Visi jaunie mācību plāni ir veidoti tā, lai pēc četriem gadiem students iegūtu bakalaura nosaukumu, t.i., finanšu un kredīta katedrā — ekonomikas bakalauru, tirdzniecības ekonomikas un abu precizību katedrās — komerczinību bakalauru. Divu gadu laikā pēc nosaukuma saņemšanas var iegūt arī maģistra grādu. 1. kurss jau mācās pēc jaunajām programmām.

— *Ja kāds vēlas mācīties vairākās fakultātēs vienlaicīgi?*

— Latvijas augstskolu uzņemšanas noteikumi atļauj mācīties vairākās mācību iestādēs un fakultātēs uzreiz, ja vien tiek izpildītas visas prasības. To var darīt, ja pietiek spēka un izturības.

— *Ar ko jūs varētu ieinteresēt gudrus un ziņoņus jauniešus, kas vēl mazliet šaubās par studijām jūsu vadītajā fakultātē?*

— Mēs sadarbojamies ar vairākām ārvalstu augstskolām, piemēram, ar Leipciģas, Čehoslovākijas, Bratislavas studentiem. Diemžēl studentu grupas vairs neuzņem Vācijā — valūtas trūkuma dēļ, un Slovaķijā — arī tur cīnās par neatkarību. Bet, neskatoties uz to, ir studenti, kas turpina mācīties ārzemēs, un mācītos vēl vairāk, ja studenti zinātu valodas. Iespējas netiek izmantotas pilnībā.

Plašāki sakari ir ar Viļņas un Tartu universitātēm, ar Baltkrievijas Tautsaimniecības institūtu. Sadarbība nav zudusi ne ar Ukrainas, ne ar Polijas Toronpas universitātes pasniedzējiem.

— *Noslēgumā varbūt nedaudz par sadzīves problēmām. Kā ir ar stipendijām un kopmītnēm?*

— Jautājumā par stipendijām ir liela neskaidrība, jo šobrīd studenti, kas semestri ir sekmīgi nokārtojuši, saņem gan stipendiju, gan kompensāciju, bet nesekmīgie nesaņem neko. Šo lēmumu vajadzētu pārskatīt, lai students saņemtu kompensāciju neatkarīgi no viņa sekmēm.

Katrai fakultātei ir sava kopmītne, bet mums diemžēl atsevišķas telpas nav iedalītas, un tādēļ studenti dzīvo dažādās vietās. Kopmītņu saraksti tiek iesniegti Saimniecības daļai, un Studentu Padome uz vietas risina sadales jautājumu.

Kaut arī iespēju ir maz, un Padomē nevalda vienprātība un godīgums, kopmītne nav atteikta nevienam uzņemtajam studentam, kuram tā ir nepieciešama.

Ar dekānu UGI ZĀLĪTI sarunājusies

ANDA BARAŠKINA
("Noruna")

Studentu zināšanai

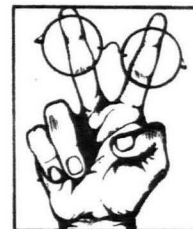
Cienījamie Universitātes šāgada absolventi!

Piedāvājam jums iespēju vēl vienu gadu studēt Latvijas Universitātē.

Jau vairāk kā desmit gadus Universitātē darbojas struktūrvienība (līdz šim fakultāte, turpmāk kursi) skolu vadītāju sagatavošanai un kvalifikācijas celšanai. Viena no darba formām ir viengadīgi klātienes pārkvalifikācijas kursi skolotāju sagatavošanai vadības darbam. Skolas vadītājs tas nav amats, tā ir īpaša profesija, kura prasa specifiskas zināšanas, prasmes un iemaņas. Profesionāli sagatavoti un progresīvi noskaņoti vadītāji ļoti nepieciešami mūsu izglītības sistēmas pilnveidošanai. Mācoties šajosursos jums būs iespējas: paplašināt un sistematizēt savas zināšanas pedagoģijā un psiholoģijā; apgūt socioloģijas, izglītības ekonomikas un likumdošanas, sociālās vadības teorijas, skolvadības un citu vadītājam nepieciešamo disciplīnu pamatus; nostiprināt un attīstīt savas svešvalodu zināšanas; paplašināt savu vispārējo redzesloku studējot Latvijas vēsturi, pasaules kultūras vēsturi u.c. jūs interesējošos jautājumus. Praktiska iepazīšanās ar skolu vadītāju darba pieredzi notiek stažēšanās prakses laikā skolās un citās izglītības iestādēs. Kursu klausītāji izstrādā diplomdarbu, pēc kura aizstāvēšanas saņem diplomu par specialitātes "pedagoģis vadītājs" iegūšanu.

Kursos uzņem skolotājus ar augstāko izglītību un vismaz trīs gadu pedagoģiskā darba stāžu. Universitātes šāgada absolventus, kuri studiju gados parādījuši sevi organizatoriskajā darbā, izņēmuma kārtā uzņemsim neievērojot darba stāžu.

Visus ar studijām saistītos izdevumus sedz no valsts budžeta līdzekļiem. Taču kursu klausītājiem nav paredzētas stipendijas, jo uz kursiem komandētajiem skolotājiem viņu darba vietā studiju laikā maksā vidējo darba algu. Ja mūsu uzaicinājums ir jūs ieinteresējis, bet stipendijas jautājums ir ļoti svarīgs, meklējiet sponsoru. Uz līguma pamata skola, TIN vai cita izglītības iestāde var jūs pieņemt darbā un komandēt uz kursiem.

Mūsu adrese: 226001, Rīgā, Tērbatas ielā 69 (5. stāvā).

Tālrunis: 296783, 295728.

Jūsu iesniegumus gaidīsim līdz jūnija vidum. Uz redzēšanos!

Pagaidām vēl fakultātes dekāns, doc.
RAIMONDS INNE

MŪZIKA, ALKOHOLS, MEITENES ...

Kaut kur fonā zvanīja telefons. Pēc mirkļa saulē sakausētā klausule atskaņoja rūpīgi atstrādātu "HALLO". "Es jūtos kā otrreiz piedzimis," kāds atviegloti izelpoja zvanīšanas iemeslu. Nezinot cilvēka problēmas, varētu domāt, ka viņam izdevies nocelt no saviem pleciem kādu smagumu cementmaisa apjomā. Ieturējis psihologa cienīgu pauzi, likdams manam prātam meklēt hanteli drauga portfeli, zvanītājs uzsāka diezgan saraustītu, bet pietiekami emocionālu stāstījumu. Pāris nakts, klāt esot alkoholam pārsimts rubļu vērtībā, ko draugs bija pavadījis kopā ar kādu sievieti, kuras telefona Nr. kāds bija ieskrāpējis tualetes sienā, bija sagrāvušas viņa pārliecību par savu nevainojamo veselību. Šis apstāklis uz pāris nedēļām bija pārvērtis drauga seju pusķieģeļa izskatā, un tikai pēc šarīta cemošanās veneroloģiskajā dispensarā, viņa smaidis atkal meklēja garāmejošo meiteņu skatienus. Mūsu sarunai beidzoties, šī pati balss it kā neapzināti piebilda: "Paldies Dievam, ka ar mani tomēr viss ir O'KEY!" Šis "O'key", izjūdamas cauri telefona vadiem, likās paliekam karājoties kaut kur starp Celsiju un Fārenheitu pie palodzes pienaglotajā termometrā. Saule, triecienā caursīdama pēc "SEKUNDAS" kliežošos logu stiklus, it kā pavēlēja instinkti manai rokai pārvilkt kabatlakatiņu pār mitrajiem deniņiem. No rakstāmgalda atvilknēs izvilkta kādu plāksnīti, kas pēc formas atgādināja AP vēlēšanu biļetenu. Kādu laiku turējās rokās, ar iekšēju apņēmību piestiprināja to pie sava dzīvokļa ārdurvīm. Aizvēru durvis brīdī, kad garāmejošā kaimiņa skaļā balss nedeklamēja plāksnītes saturu: "DVĒSELES INVENTARIZĀCIJA"... "No viņa sanāktu labs vietējā mēroga aktieris," ar kaut ko biju nemierā. Pāris stāvus zemāk arvien dziļāk ieurbjoties plānajā starpsienā, neatlaidīgi sev mājvietu pieprasa kāda nagla. Elsodama zem āmura sitieniem, tā sekmīgi mēģina padzīt klusumu, kurš ar savu klātbūtni bija pagodinājis manu istabu. To pašu istabu, par kuru cenšas atgādināt laipnās namamātes, aicinādamas justies kā mājās, vienmēr, kad esmu cimos. Vai tiešām šī istaba ir manas mājas? Es nekad neesmu spējis kā normālu novērtēt tādu situāciju, kad kara vai citu apstākļu rezultātā bērni tiktu nošķirti no saviem vecākiem. Ja Dievs ir mans tēvs, tad kāpēc manas mājas ir šī istaba, bet viņa apartamenti ir kaut kur Tur, Debesīs? Nē, manas mājas ir tikai mana Tēva mājas, Jēzus Kristus dēļ! Tikai kādēļ man ir nepieciešams šis STARPSTĀVOKLIS? Kāds ir mans Dieva dots uzdevums, lietojot šo zemes dzīvi? Translācijā, kuru kaimiņš bija atstājis ieslēgtu, lai imitētu savu klātbūtni tukšajā dzīvoklī, atskanēja kādas visnotaļ populāras žurnālistes balss, ievadot šorīt sagatavoto reportāžu no Augstākās Padomes. Pāris intervijas, tad nedaudz mūzikas, tomēr neiespēja aizkrāsot smadzenēs ierakstītos jautājumus: "Kāda ir manas dzīves jēga? Kāpēc es dzīvoju?" Lai dzīvotu ne sliktāk kā citi un pēc tam nomirtu un satrūdētu? Varbūt, lai uzaudzinātu bērnus, iekārtotu viņus dzīvē, kuri pēc tam tāpat nomirs un satrūdēs? Varbūt, lai kalpotu valstij, sabiedrībai, cilvēkiem, kuri beidzot arī nenovēršami pārvērtīsies pišļos? Profesors Marcinkovskis reiz ir sacījis: "Mēs cīnāmies ar grēku Kristus vārdā, bet pasaule cīnās ar Kristu grēka vārdā."

Respektējot viņa sacīto, jādomā, ka pievienot manai dzīvei saturu un jēgu iespēj kāda noteikta ciņa. Tikai kuras komandas sastāvā, kurā pusē fronte man nepieciešams cīnīties? Sava darbība būtu jākoncentrē pret jaunumu, kura avots ir sātans. Ciņa pret sātānu ir neaizvietojamā priekšnosacījums MŪŽĪGĀS DZĪVĪBAS iemantošanai, ko vajadzētu novērtēt kā kritēriju savai zemes dzīvei. Lai noskaņotu sevi šai ciņai, nepieciešams sajūst savu grēku nastu. Ikviens grēks, lai kāds tas arī nebūtu, savos pirmsākumos ir patīkams. Taču katram šādam labi padarītam "darbiņam" ir savi augļi, kuri ar laiku nogatavojas. Cilvēks, pieaugot grēka nozīmei viņa dzīvē, sasniedz kādu noteiktu stāvokli, kad viņš apzinās, ka tas, ko viņš "pastrādā" ir slikti, bet vairs nespēj no tā atteikties. Jūtamies absolūti nevarīgi grēka priekšā, kurš, nelūgdams atļauju, ir kļuvis par mūsu saimnieku. Un

tas, radot tukšuma un bezcerības izjūtas, ierosina cilvēkā pestīšanas mēklēšanu, kas var notikt tikai Jaunā vidē. Visu šo laiku manas un sātana attiecības ir bijušas ļoti lojālas. Sātānu absolūti apmierināja tas, ka eju garām baznīcas durvīm. Viņam nav nepieciešamības "pagodināt" mūs ar savu uzmanību tik ilgi, kamēr atrodamies viņa sabiedrībā. Kamēr esam KOPĀ AR VIŅU! Kāda gan sātānam bija vajadzība vēltīt man savu enerģiju, ja es jau bez visa tā lēju ūdeni uz viņa dzirnāvām. Ja manu stāvokli varēja raksturot kā PAZUDUŠA CILVĒKA miermīlīgu eksistenci. Ja nu es ar visu savu būtību vēlējos izrauties no šī stāvokļa, vienīgā iespēja bija uzņemt ticībā Jēzu Kristu kā savu personīgu Pestītāju

un Kungu.

Gara spēks, kura avots ir Dievs, ar kuru cilvēkam ir iespēja apgādāt savu bruņojumu, nolūkā atgrūst sātānu Jaunumu rada Brīnišķīgu Ciņu, ko varētu

RĪTS, PAĢIRAS, MEITENES, MŪZIKA,

saukt par KRISTIETĪBU. Šis solis tad arī ir šīs ciņas SĀKUMS! Tu vari man jautāt, kādēļ sākums? Tev varbūt šķiet, ka tā jau ir uzvara? Lieliski apzinājos, ka tajā brīdī, kad uzņēmu sevi Jēzu, automātiski nostājos pret sātānu. Jā, biju kļuvis par kristietī, bet tas vēl nenodrošināja nekādas privilēģijas manās un sātana attiecībās. Dažiem varbūt liksies, ka kristieša dzīve ir kā vilciens, kurā atliek tikai iesēties, un tas tevi aizvedīs uz MŪŽĪBU. Jums varbūt liekas, ka mēs, sēdēdami šai vilcienā, varēsīm savam ceļabiedram sacīt apmēram šādi: "Es te mazliet pagulešu. Tu mani pamodini, kad būsim aizbraukuši līdz

Uzsākot šo ciņu bija ļoti svarīgi saskaņot savu pretinieku. Sapratu, ka sātāns ir kāds noteikts spēks, kurš raksturo visu to, kas Dievam nav tīkams. Pie viņa uzvalka nav piestiprināta kartiņa ar viņa vārdu, uzvārdu, amatu, fotogrāfiju un tamlīdzīgām lietām. Sātāns nekad nepasniegs savu vizītkarti, un tomēr ir nepieciešams saskaņot viņa kontūras visās dzīves situācijās. Viņš nav muļķis, un viņam ir kādi noteikti spēki, kurus nedrīkstam novērtēt pār zemu.

Sātāna, kā Dieva pretinieka, būtība ir virzīta uz to, lai, izmantojot visu savu ieroču arsenālu, iegūtu sev Dievam pienākošos godību. Sātāna ricībā ir ļoti filigrāni noslēptas sistēmas, kuras paradzētas noteiktu "mērķprogrammu" realizācijai. Viņš, atkarībā no konkrētā cilvēka, pie kura dvēseles ir nolēmis padarboties, izvēlas attiecīgu sātānu, kura pienākums ir iedzīt cilvēkā šaubas par uzticamību Dievam. Protams, sātāna bruņojumā ir arī universāli elles ieroči, kurus viņš jau no paša radīšanas sākuma ir ļoti efektīvi lietojis pie daudzu cilvēku dvēseļu iznīcināšanas. Tie nekad nav zaudējuši savas izpostīšanas spējas, smalkumu un iedarbīgumu. To skaistums ticis pārspēts vienīgi caur to nāvīgumu. Cilvēks, pieņemdam Jēzu, automātiski nokļūst šo ieroču tēmēkļu redzeslokā! Tad nu sātāns iesākumam ielādē šajās "katjušās" kādu valdzinošu sievietes ķermeni vai pudeli alkohola un izšauj to uz mums. Tad, lieku reizi neatgādinādam, ka vēlas ar mums pacīnīties un nogaidījis, lai sadziedējam ievainojumu, brīdī, kad šķiet, ka attiecības ar Dievu ir nokārtojušās, viņš atkārtoti šo procedūru. Sātānam nedaudz pamainot repertuāru, ar laiku zaudējam imunitāti pret šīm lietām. Tās kļūst par ikdienu. Šis imūndeficīts atvieglo sātānam darbu, jo viņam nav vairs pat jātēmē. Mēs paši skrienam vīrsu viņa "lādiņiem", gluži kā japāņu pašnāvnieki Otrajā Pasaules karā! Sātāns pēkšņi mūsu dzīvē ir kļuvis neaizvietojamais. Viņš ir kļuvis tāds, par kādu kādreiz likās esam Dievs. Viņš ir panācis SAVU!

Mūsu totālā nespēka dēļ apziņa mūs nosoda, atmiņa vajā, un sabiedrība notiesā, piespriežot ilgtermiņa izolāciju. Tad nu, vajadzības spiesti, apgādājam sevi ar draugiem, kurus piemeklējusi līdzīga rakstura nelaime, lai "mirtu" kopā, un ar mūziku. Mums liekas, ak, nekā vairs nespēj izglābt no it kā visuresošā jaunuma, kurš košļā katru mūsu miesas un dvēseles kvadrācentimetru. No jaunuma diemžēl nav iespējams izbēgt, jo šeit nav Debesis, kas padara šo uzvaru pār Jauno par vienīgu atslēgu Debesu Valstības vārtiem. Šī uzvara, kuru izjūtam kā savu pestīšanu Jēzu Kristū, ir vienīgais garants sevis izolēšanai no šīs Jaunās vides.

Apbruņosimies ar ticības vairogu, pret kuru visi šie "lādiņi" izšķīst kā nebijuši! Vai varbūt uzkonstruēsim paši savu raketi, ar kuru spēsim iznīcināt šo sātāna palaišanas iekārtu. Katrā ziņā kā viens tā otrs ir pietiekoši efektīvs līdzeklis ciņai un to sastāvdaļas ir Dieva Gara augļi, kurus cilvēks savā eksistencē iepazīst kā mīlestību, prieku, dvēseles mieru, pacietību, labprātību, uzticamību un atturību! To visu apsola

Jēzus, kurš vēlas kļūt par mūsu glābēju. Atzīsim grēkus, pieņemsim Viņu un ļausim, lai Viņš mūs šķīsta un padara par JAUNĀM PERSONĪBĀM...

...kaut kur koridora otrā galā atslēdznieks KOĻA ar fantastisku dedzību atferēja vakardienas hokej spēli mājas jaunajam sētniekam. Brīdī klausījies, sētnieks nospieda zvana pogu, lai izdalītu mājas irniekiem pienākošos talonu normu jaunajam mēnesim, kurš ievadīja manas dzīves deviņpadsmitās vasaras ziedēšanu pagalma zaļajos bērzos. Sētnieks zvanīja arī pie manām durvīm! Kādēļ gan tu šo zvanu nedzirdi? Varbūt tavu durvju zvans ir sabojājies?...

galam." Man gan šķiet, ka, pamodušies, sev par lielu izbrīnu pamanīsim, ka atrodamies dzelzceļa malā! Sēžam kaut kur starp divām stacijām, un nav nekādu izredžu iekāpt ar lielu ātrumu garām braucošajos vilcienos.

ALKOHOLS, PAĢIRAS... VISS, LĪDZ

KAKLAM, NE VĀRDA VAIRS PAR TO!

Atjaunotās organizācijas

Jānis A. Aperāns,
tiesību zinātnu maģistrs

LIELAIS BRĪNUMS

Kad Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja direktore Klāra Radziņa Studentu un Studenšu korporāciju rīkotajā svētku aktā 1990. gada 2. jūlijā Latvijas Universitātes aulā, apsveicot korporāciju saimes pārstāvjus un viesus, aicināja ierasties uz Latvijas studentu organizāciju izstādes atklāšanu 6. jūlijā muzejā, šāds viņas aicinājums dažādu iemeslu dēļ palika maz ievērots. Taču es ar laulāto draudzeni Ludmilu devos turp. Otrā stāvā pārsteigt ieraudzījām korporācijas "Lettonia" karogu, kam, pēc nostāstiem, jau sen vajadzēja būt gājušam bojā kara laikā. Ļausim tagad muzeja vadībai izskaidrot šo negaidīto parādību — brīnumu.

Muzeja direktore Klāra Radziņa, uzrunājot "tuvos un tālos latviešus", cita starpā teica, ka muzeja darbinieki šodien iecerējuši parādīt tās kultūras vērtības, kuras muzejā glabājušās 50 gadus, bet nav tautai atklātībā rādītas. Tās tagad sakārtotas īpašā izstādē — Studentu organizācijas Latvijā. "Pie izstādes apskates gribu vērst jūsu uzmanību uz apstākli, ka piecdesmit gadus nav bijis iespējams iepazīties ar Latvijas studentiem, studentijas kultūras vēsturi un darbību mūsu pašu miļā dzimtenē. Mums, kas beiguši Universitāti pēc 1940. gada, ir ļoti žēl, ka tikai tagad varam iepazīties ar skaistajām tradīcijām, kādas bija pirms piecdesmit gadiem. Esmu pārliecināta, ka pie tām atgriezīsimies. Gribu izteikt pateicību tiem cilvēkiem, kas šinī muzejā strādāja 50 gadus un ir saglabājuši šos apbrīnojami vērtīgos materiālus, kas tikpat labi varēja būt iznīcināti. Tā kā ir saglabājušies visi dokumenti no 1940. gada, kad šie materiāli tika nodoti muzejam studentu organizāciju likvidēšanas laikā, tad varēsim pamazām konstatēt, kas ir saglabājies un kas ir gājis bojā. Pateicība pienākas arī mūsu studentiem, korporāciju biedriem, kas atrodas mūsu vidū, par materiālu papildinājumiem, māksliniekiem un meistariem un visām čaklajām rokām, kas palīdzēja izstādi sakārtot, lai jūs, atbraucēji, pirms mājās aizbraukšanas paspētu vēl redzēt, kas šeit saglabājies. Lielākais palīdzības pienākas Anitai Gailišanai, muzeja zinātniskās daļas vadītājai, kas ar lielu drosmi vadīja visu izstādes iekārtošanas darbu."

Anita Gailiņa teica, ka izstādes rīkošana esot bijusi liela avantūra. Ierosinājums nācis no studentu organizācijām, kuru pārstāvji pagājušā gada beigās sākuši apmeklēt Latviju un interesēties par savu organizāciju karogiem, ģerboņiem un citām regālījām. Radās pārdroša doma, neglabāt šīs vērtības apslēptas tumsā, bet celt tās gaismā šinī tautas atmodas laikmetā, kaut

• KORPORĀCIJAS • KORPORĀCIJAS •

arī darbs būtu vēl ar lieliem trūkumiem.

Iekārtojot izstādi, viņa iepazinusies ar interesantiem cilvēkiem, no kuriem daudz uzzinājusi arī par studentu organizācijām neatkarīgajā

paudžu paaudzēs. Kad Latvijā pastāvējušās korporācijas, atrazdamās trimdā, vēl nespēja uzņemt jaunus biedrus, Vācijā nodibinājās četras jaunas korporācijas uz jau pastāvošo korpo-

•Attēlā

no kr. p.: Jānis Aperāns, Lett. filistrs, maģ. iur. Andrejs Celmiņš, Lett. filistrs, Rīgas pilsētas Vēstures, un kuģniecības muzeja direktore Klāra Radziņa, studentu organizāciju izstādes vadītāja muzejā — Anita Gailiņa, maģ. iur. Aleksandrs Grunts, Lett. filistrs, t.l. maģister Cantandum (Dziedāšanas maģistrs).

Aizmugurē t.s. Trimpus bilde, dāvinājuši "Pēterpils sentautieši" korp. "Lettonia" 1887. gadā piecu gadu jubilejas gadījumā ("piecu gadu cīņām"). Gleznojis māksl. N. Baumanis.

Andra DZENA
fotoreprodukcija

Latvijā. Pēc viņas ieskata, tās nav bijušas nekādas iesācējas, bet akadēmiskas organizācijas ar lielu vēsturi.

Viņa priecājusies, ka korporācijas, konkordijas un vienotnes atjaunojot savu darbību.

Atklāšanas akta tālākā gaitā muzeja direktore deva vārdu Prezidiju Konventa t/l senioram Lettonias filistram Aleksandram Kļaviņam, kurš norādīja, ka šinī izstādē redzami studentu organizāciju sākumi, kas meklējami pagājušā gadu simteņa pēdējā trešdaļā, kad latvieši tiecās pēc izglītības un tautas vienotības.

Nāca Pirmais pasaules karš ar otro tautas atmodu, kurā aktīvi piedalījās latviešu inteliģence un kurā daudzi korporāciju locekļi nolika savas galvas par tēvzemes brīvību. Pēdējie piecdesmit apspiestības gadi nav paspējuši sagraut un iznīcināt mūsu kultūru un šinī trešajā tautas atmodas laikmetā latvju inteliģencei ir jāturpina cīnīties, lai mūsu tauta atkal kļūtu brīva.

Lettonias filistrs Jānis Aperāns (atbraukušo korporāciju pārstāvis): "Ir nenoliedzama patiesība, ka latviešu studentu korporāciju vēsture ir daļa no latviešu tautas vēstures. Tā sākās mūsu tautas pirmajā atmodas laikmetā un turpinās vēl šodien. Visās lielās pārmaiņās un pārvērtībās, kādas ir piemēlējušas mūsu tautu, latviešu korporācijas bija līdz ierautas. To biedri ir piedalījušies kā brīvības izcīnīšanā, tā arī valsts uzbūves darbā. Es nedomāju šodien šeit iztirzāt korporāciju ideoloģiju, vēsturi un tradīcijas. Gribu tikai norādīt, ka tas fakts vien, ka tās pastāvējušas vairāk nekā 120 gadus ir pietiekoša liecība par to, ka ir bijušas vērtības, kuras ir interesējušas un piesaistījušas latviešu studentu

rāciju pamatiem, kurus tās bija atzinušas par labiem un tām noderīgiem. Kad vēsturnieki kādreiz pētīs latviešu studentu korporāciju darbību, viņiem būs jākonstatē, ka tām bija liela ietekme uz saviem biedriem laikā, kad tie gatavojās un vēlāk praktiski strādāja sabiedrisko, kultūras, izglītības, zinātnisko, politisko, garīgo un profesionālo darba laukos. Viņu bija liels skaits, un daudzi no viņiem atstāja paliekošas pēdas mūsu tautas vēsturē. Minēsim tikai dažus. Politiskā laukā — pēdējo demokrātiskā ceļā ievēlēto valsts prezidentu Albertu Kviesi un pirmo Latvijas ārlietu ministru Zigfrīdu Meierovici. Garīgā laukā — ievērojamus garīdzniekus, piemēram, arhibīskapu Teodoru Grinbergu. Izglītības laukā — Latvijas Universitātes rektorus, prorektorus, dekānus, zinātniekus, skolu vadītājus, skolotājus, jaunatnes audzinātājus, rakstniekus, māksliniekus u.c. Profesionālā laukā — ārstus, juristus, ekonomistus, inženierus, arhitektus, agronomus un tā joprojām. Kad mēs jautājam par korporāciju locekļu darbību latviešu tautas labā trimdā, tad atliek tikai minēt, ka tās devušas piecus Amerikas Latviešu Apvienības (ALA) vadītājus, vairāku citu valstu un kontinentu latviešu centrālo organizāciju vadītājus, četrus Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības (PBLA) vadītājus ar prof. Pēteri Lejiņu kā pirmo ALA un PBLA priekšsēdētāju. Nenoliedzami, šiem darbiniekiem un viņu vadītām organizācijām ir liels nopelns pie Padomju Savienības izdarītās Baltijas valstu aneksijas starptautiskās neatzīšanas visus garus 50 gadus, kam šodien ir liela nozīme cīņā par Latvijas neatkarības atgūšanu.

• KORPORĀCIJAS •

Izstādē regālijas izstādītas korporāciju vecuma kārtībā. Pirmais priekšmets ir vairāk kā simts gadus veca liela formāta glezna, tā saukta Trimpus bilde, ko Lettonias filistri dāvinājuši Lettoniai tās piecu gadu krāsu atsegšanas jubilejā. Ekspozīciju noslēdz korporācijai Selgaliai iekārtotā vitrīna.

Nākošā telpa, kurā izstādītas studenšu korporāciju regālijas, ieskaitot Daugavietes kokā griezto oriģinālvapeni, saturā ir līdzīga pirmajai. Aiznākošā, pēdējā telpā citu Latvijas studentu organizāciju, kā piem., Vienotību, Konkordiju, Fraternitas Rusticana, Dziesmu varas u.c. studentu organizāciju regālijas. Tu aizej kā cilvēks, kas piedzīvojis lielu brīnumu un lielu pārdomu pilns.

PAR KĻŪDĀM JĀPADOMĀ

LU Pedagoģijas fakultāte lūdz rast iespēju INETAI KRISTOVSKAI (stud. apl. Nr. 861210604) dienas nodaļas 2102 spec. V kursa studentei izmantot Jūsu bibliotēkas materiālus sakarā ar diplomdarbu "Epitetu literatūrzinātniskais un valodnieciskais aspekts Raiņa lugās" izstrādi. Lūdz izmantot K. Dziļlejas, P. Ozoliņa, J. Jansona, A. Grases apercerējumus par Raiņa daiļradi.

Pedagoģijas fakultātes dekāns doc. O. Zīds

Kad gluži nejausi ieraudzīju reproducējumā redzamo ačgārno un dekanāta (acimredzot arī valodu un literatūras katedras) apstiprināto tēmas formulējumu iesniegumā, pirmā doma bija — rakstīšu atklātu vēstuli profesūrai, bet, noskrienot pirmajam emociju karstumam, izlēmu, ka labāk būs, ja aicināšu augsti titulētos mācībspēkus un studentus izstudēt kādu korekti padarītu darbu par tēmā minēto jautājumu. Taisni tobrīd — kā uz pasūtījumu — līdz Rīgai bija atkļuvusi L. Zubovas "Поэзия Марины Цветаевой. Лингвистический аспект", Л, 1989. Tajā izvērsti pierādīts, ka lingvistiskais aspekts nenozīmē neko citu, kā vienīgi to, kādas vārdšķiras, locījumu formas utt. un to pārveidotā aizstājēji pilda epiteta, hiperbolis u.c. funkcijas Cvetajevas lirikā, ņemot vērā to mākslinieciskos uzdevumus daiļradē kopumā. Pie mums gan valodnieki (ar ļoti retiem izņēmumiem) līdz poētiskās valodas analīzei un salīdzinājumam ar "dabiskās" valodas transformāciju dzejā nenolaižas; labākā gadījumā norobežojas, bet parasti vienādo un samēro ar literārās valodas normām, pie katra citāduma izlistot sašutumā. Acimredzot šī dzejas valodas savdabīgo likumību ignorānce jāvušas studentes — tēmas pieteicējas — robiem zināšanās kļūt par fakultātes publisku nesmukumu.

Grāmatas ievadā L. Zubova formulē sev izvirzīto uzdevumu: 1) noskaidrot un aprakstīt valodas vienību potenciālās iespējas, kas realizējas dzejas tekstā īpašajos nosacījumos; 2) parādīt, pie kādiem nosacījumiem valodas potenciālās iespējas ļauj dzejniekam ar māksliniecisko līdzekļu operācijām izteikt savu izpratni par pasauli, savu filozofiju. Bet pirms šī izklāsta autore formulē un samērā plaši, konkrēti raksturo Cvetajevas pasaulizjūtu: izcēlusi viņas īpatnumu — nevaldāmo sliekšni uz galēji izkāpinātām emocijām — un pastāstījusi dzejnieces doto krāsu nozīmi. Zubova tikai tad pāriet pie monogrāfijas galvenā uzdevuma. Zināšana (un respekts) par Cvetajevas estētiku kopumā palīdz autorei labāk ieaudzīt un jūtīgi atklāt poētiskas likumību noteiktās transformācijas un to realizējumu Cvetajevas valodā.

L. Zubova uzsver vārda iekšējās formas nozīmi dzejnieces darbā, kas viņai valodas automatizāciju likusi pārvarēt, "rokot" vārda etimoloģiskos struktūrlāpus, lai noskaidrotu to pirmatnējo jēgu. Tam labi noderējis vienas saknes vārdu atkārtojums, kas izceļ vārdā būtisko — sakni. "Saknes atkārtojums ir analīzes līdzeklis vārda tēlaini jēdzieniskajā sistēmā un reāliju apguves līdzeklis to izziņas procesā. Visa Cvetajevas dzeja balstās tieši uz izziņas akta iemiesojumu vārdā, cieši jo cieši apvienojoties ar vārda maksimālu ekspresiju. "Un palīdz konkretizēt abstrakto, vispārināt konkrēto — vienas saknes vārdi motivē kā vārda dziļāko jēgu, tā viņa īpašības, derivācijas iespējas un mākslinieciskās funkcijas — ar aliterāciju, asonanšu blokiem ne tikai virza emocionālo uztveri, dod kāpinājumu, tie ar radīto tēlaino koptēlu zīmē estētiskajā telpā tipisko. (Citam māksliniekam saknes atkārtojumi (arājs ar pērnajā arumā) droši vien veiks citus uzdevumus). Otrā tā funkcija Cvetajevai — pēc Zubovas atzinuma — ir: ar atkārtoto sakni sākmā panākt kontrastu, pēc tam — sintēzi tā, lai sintezējošais vārds garantētu emocionālo attīrīšanos, katarsi. Tā esot tipizācijas otrā — slēptā — puse. Vēl: šai papēmienā atkailinās buramvārdu uzbūves un iedarbes aspekti.

Monogrāfiju var izlasīt ar aizrautību, turklāt tā rosina ķerties pašam pie darba un izdibināt, kādu "uzbūves materiālu" dažādi dzejnieki lieto, teiksim, lifotei un kāda ir lifotes vieta, materiāla ietekme uz hronotopa strukturējuma attiecīgajam māksliniekam. Ja Cvetajevas dzeja hiperbola gandrīz vienmēr esot saistīta ar liriska "es" pasaulizjūtu, kurai pretim likta vīrieša nepilnīgā, iztukšotā, pelēkā uztvere, un kuru pretstatījumam lieliski derējušas un noslogotas 1. un 2. personas formu atšķirības, tad tīri neviļus rodas ziņkāre — interesanti, kā tas ir Ojāram Vācietim, kam viņas telpiskā galējība starp "jā" un "nē" likās tik sugestīvoša, ka piepīpa. Aizraujošs Zubovas izklāstā liekas arī veids, kā dzejniece prievārdu pārvērs apstākļa vārdā. Domāju, tieši šādu pārveidojumu analīzi svētīgi vispirms iepazīt valodniekiem — kā profesoriem, tā studentiem: estētiskās funkcijas uzspiestā valodas pārveide ir pats lielākais viņu klupšanas akmens, kā rāda daudzās sešdesmito, septiņdesmito gadu diskusijas, kurās nemaz ne tik reti viņi kļuva par neapzinīgiem administratoru balstītājiem cīņā pret V. Beļševicas, O. Vācieša, U. Bērziņa skarbi un tieši teikto patiesību.

Nobeigumā — epitetam lingvistiskais aspekts nav, tam ir tikai realizējums tajos vai citos valodas līdzekļos. Epitets ir literatūrzinātnes termins, kas saturā tuvs, bet ne idents, gramatikā lietotajam jēdzienam "apzīmētājs".

ANDA KUBULIŅA

L. cien. "Universitātes Avīzes" redakcijai.

Divi labojumi un viens papildinājums 1991.g. 28./29. Nr. 4. lappusē ievietotajam rakstam par korporācijām.

Primo: korporācija "Daugaviete" bija pirmā studenšu korporācija Latvijā, bet ne visā pasaulē. Pirmo studenšu korporāciju Baltijā "Filiae Patriae" dibināja 10 igauņu studentes Tērbatas universitātē; to apstiprina Universitātes padome 1920. gada 27. oktobrī, ko pieņem par dibināšanas datumu; krāsas: balts — sarkans — zaļš. Šīs korporācijas koris, starp citu, 1933. gadā uzstājies LU aulā.

Secundo: studenšu korporācijas neatkarības laikā tika dibinātas arī Kauņas Vitauts Dižā universitātē ("Filiae Lithuaniae", "Romuvos Vaidilute", u.c.).

Tertio: 1933.g. 8. maijā tika dibināta latgaliešu studenšu korporācija "Aurora" (pirms tam — studenšu biedrība), kas tika uzņemta S!P!K! kopā ar "Sororitas Tatiana"; krāsas: zelts — zils — purpurs. Bija arī studenšu korporācijas Latvijas Universitātē, kas netika uzņemtas S!P!K! (poļu korp. "Plateria", vācu korp. "Constantia"); š.g. 40. gados Vācijā dibinājās vēl citas latviešu studenšu korporācijas ("Spidola" un "Zinta" — Baltijas Universitātē Pinnebergā, "Staburadze" — Minhenē, "Kamene" (sākotnēji saucās "Kaibala"); "Daugavietes" komāngarante; likvidējās 1955. gadā — Heidelbergā).

1991.gada 7. maijā
ARNO LIEPIŅŠ.

LU 5. kursa liet. matem. students,
Lettonia's krāsnesis

Jaunumi un nejaunumi Mūzikas Akadēmijā

Kā paziņoja Mūzikas Akadēmijas mācību prorektors Arvids Luste, šīgada eksāmenu procesā nebūs dažāda veida uzslāojumu. Galvenais uzņemšanas kritērijs — specialitāte. Tādēļ visi Latvijas jaunie talanti — uz priekšu! Jo, kas neriskē, tas nevinē!

Eksāmenos būs trīs kārtas:

- 1) radošais konkurss specialitātē.
- 2) kolokvijs.
- 3) attiecīgi atkarīga no nodaļas specialitātes.

Pagājuši ir tie laiki, kad talants nebija noteicošais. Lai izvirzītos mākslā. Mūzikas Akadēmija cieši nolēmusi turēties pie kultūras ministra reformu pamatprincipiem: "... vai zālē sēžot, klausoties operu vai skatoties teātra izrādi, tevi interesē, cik tas aktieris pelna, vai viņam ir vai nav darba, kā viņš dzīvo un kādi ir viņa mājas apstākļi? Profesionālajā mākslā ir jābūt nežēlīgam: paldies, tu vairs neesi vajadzīgs! Citādi mēs zaudēsim vispārējo līmeni, iesim uz leju."

Šogad Mūzikas Akadēmijā paredzēts uzņemt ne vairāk kā 85 cilvēkus. Taču nekā nenotiks pēc iepašiem plāniem. Kā teica Arvids Luste: "Varam uzņemt 10 komponistus, varam neuzņemt nevienu. Viss atkarīgs no talanta." Par augstskolas beidzēju atpēdā ar darbu Mūzikas Akadēmijā nav atbildīga.

Visjaunākā informācija vēsti, ka Māras Kimeles vadītais aktieru kurss, TV režisori, horeogrāfi un citi

nemūzikā, kas sākuši mācības MA netiks izsviesti uz ielas vai, kā baumo, pārtransportēti uz Kultūras Akadēmiju. Pagaidām viņi turpinās mācīties MA paspārnē. Jāsarūgtina tie, kas savu nākotni vēlas saistīt ar teātri: jauni aktieru kursi netiks uzņemti, kamēr mācības nebūs pabeiguši M.Kimeles audzēkņi.

Visjaunākais — beidzot, augstskolu būs iespēja iegūt I, II, III pakāpes bakalaura grādu, tad nokārtot eksāmenu uz maģistratūru. Tur, bez šaubām, neiztik bez labām svešvalodas zināšanām, kuras jums būs iespēja studēt kā izvēles priekšmetu.

Mūzikas Akadēmijai ir plaši kontakti ar ārzemēm. Notiek pedagogu apmaiņa. Taču atkal problēma — līdzekļu nepietiekamība. MA meklē mecenātu, kas būtu ar mieru ieguldīt naudas summas Latvijas jauniešu studijām ārzemēs.

Visbeidzot informācija tiem, kam maku biežuma koeficients ir diezgan augsts. MA notiek apmācības arī par maksu (3000 — 15000 rbl. gadā). Taču neuztraucieties par lielajām summām pirms laika, jo, kad maciņš beidzot kļūs pavisam plāns, bet jūsu sekmes un uzvedība būs apmierinošas, varēsiet pāriet uz valsts apmācību.

ANNA BUŠA,
Rīgas Centra Humanitārā Ģimnāzija

Citās augstskolās

Joprojām populārākā ir glezniecība

Tā kā jūlijs nav aiz kalniem (tieši jūlijā sākas lielais iestājekāmenu drudzis), tad kādā pavasarīgā, sniegoti lietainā dienā devos uz Latvijas Mākslas Akadēmiju, lai tiktos ar šīs augstskolas mācību prodekanu Ati Kamparu.

— Kādas izmaiņas, jaunuzņemšanas eksāmenos nekādu izmaiņu nav. Pēdējos gados nostabilizējies profesionālā ievirze un vērtēšanas sistēma — 10 balles, kura pēdējos trijos gados sevi ir attaisnojusi.

Vienīgā izmaiņa sākot ar pagājušo gadu — svešvalodu eksāmens Mākslas vēstures un teorijas nodaļā.

— Kā Akadēmijas dzīvi ietekmē politiskās un ekonomiskās pārmaiņas?

— Visu laiku notiek kādas izmaiņas; kā psiholoģiskas, tā arī praktiskas mācībās, varbūt arī mainās attieksme no visām pusēm. Bet es domāju, ka mēs pagaidām esam savu akadēmisko stāju saglabājuši un nešķiet, ka varētu tuvākajā laikā to zaudēt. Mums tomēr ir ļoti laba pirmsakadēmijas izglītība — Mākslas skolas, tā kā, es domāju, tas garantē profesionalitāti.

— Kurā nodaļā ir vislielākais mācīties gribētāju skaits?

— No stājnodaļām populārākā ir glezniecība. tā ir mūsu klasiskā specialitāte.

No lietiskajām nodaļām ļoti populāra pašreiz ir reklāmas nodaļa. Tā ir jaunākā.

— Vai Akadēmijā var iestāties par maksu?

— Kopš pagājušā gada mācās "maksas" studenti. Viņi par vienu mācību gadu maksā trīs tūkstošus rubļu. Tie bija tie studenti, kuri palika pirmie "aiz stripas" — pirmie labākie. Taču varam papemt ne

vairāk kā divus vienā specialitātē. Prakse pierāda, ka viņu uzņemšana Akadēmijā nav pazeminājusi kopējo līmeni. Viņi marku tur un bieži vien ir pat labāki.

Vēlētos redzēt mazāk studentu, jo ir ļoti knapi ar telpām un līdz ar to visi tie, kuri tiek uzņemti pāri par optimālo skaitu apgrūtinā dzīvi pašī sev un arī citiem.

— Studentu apmācība, stažēšanās ārzemēs?

— Man šķiet, ka Universitāte ir pilna ar ārvalstu studentiem, bet varbūt tā ir tikai ilūzijas. Varbūt Universitātei liekas, ka pie mums ir daudz ārvalstu studentu. Pašlaik drīzāk ir tādi apmaiņas braucieni — kultūrizglītība. Ceram, ka nākotnē tas būs studijas, kuras tiks ieskaitītas mācību procesā. Mēs akceptējam viņu studentu mācības pie mums, viņi — mūsu pie viņiem.

— Kura ir tā nodaļa, kas perspektīvā varētu paplašināties?

— Gribētu pastiprināt pedagogijas mācīšanu Akadēmijā, jo, iespējams, ka tā ir viena no tām nedaudzajām iespējām kaut kā izdzīvot šos laikus. Pedagoģija, pedagogu darbs būs vajadzīgs vienmēr un cik zināms, tad mākslas mācīšana pamatskolās nemaz nav tik labā līmenī. Ja studentu uzskatītu par iespējamu mācīties pedagoģijas mācību priekšmetus, tad viņi būtu ieguvēji.

Dodoties projām no Akadēmijas, aprunājos ar studentiem, un viņi atzinās, ka labākā Akadēmijas augstskolas par tādu varot tikai sapņot. (Piebildīšu, ka sensācija vislabākajā tās nozīmē).

ANDIS MIZIŠS,
("Noruna")

JO ĪSĀK, JO LABĀK

Kurš gan nav lūkojis modes žurnālā atrast atbildi uz jautājumu — kas pašreiz ir modē? Atbildēt mēģinās topošā modeļētāja Ieva Rītuma no Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas.

I.R. — Modē ir 60. — 70. — 80. gadu modeļu sajaukums. Pārsvārā īss apģērbs. Pavasara un rudens jakas ar trapecveida un ovālu siluetu. Ja šī jaka ir gara, tad ieteicams pieguļoša. Gan jakām, gan mēteļiem — kapuces. Uzšūtas kabatas, kas nesen bija ļoti nemodernas.

Vispār apģērbam maksimāli jāizceļ cilvēka kontūras.

Piemēram, ļoti īsi šortuģi, nevis bermondi. Par biksēm — pieguļošas, gan džinsi, gan tagad modernās trikotāžas bikses.

Nav vairs modē savilkumi. Nav vairs tendence cilvēkam izskatīties smagnējām, vairāk formas, kas izceļ figūru, nevis to deformē. Modē ir flīseli, golfreiti svārkī. Par svārkīem — šauri, īsi, pat — jo īsāk, jo labāk, bet, ja figūra neatļauj staigāt īsos brunciņos, var valkāt arī garus, galvenais — paskatīties, kas piestāv.

Sašaurinājumi vairāk ir augšdaļā, modē vairs nav kultūrista platie pleci un apjomīgā augšdaļa.

Par vasaru. Ieteicamas īsas, mazas žaketītes. Teiksim, žaketīte var būt arī no trikotāžas auduma ar lielu kakla izgriezumu. Tā var būt līdz jostasvietai, kas atsedz pat katīu vēdera rajonu. Svarīgi — uz jaciņas ir apdares, štepējumi, apvilktas pogas. Audumam var būt izteikti apdruka, tā var būt izteikti krāsaina.

Par krāsām — jo spilgtāk, jo labāk, līdz pat elektro. Izteiktas krāsas, izteikti kontrasti!

Par kleitām. Tām jābūt īsām, pieguļošām, galvenais — nedrīkst būt apjomīgas.

Tērpi tuvojas pat pamatpiegrieztnei.

Rotas ir smagas, lielas, krāsainas.

Vakarā grims ir ļoti avangardisks, spilgts, uzkrītošs. Protams, tas nav piemērots ikdienai. Modē ir arī mākslīgas skropstas.

Par frizūrām. Vēl arvien modē ir melnie ilgvilpotie mati. Tendence ir uz gludiem, sakasītiem, pārsietiem ar krāsainām lentām, dažādiem mezgliem uz galvas.

Tātad ļoti svarīgi ir dažādi sīkumi un aksesuāri — lakatiņi, apšuvumi, slēgtas aizdares, apvilktas pogas.

Jostas ir īpatnējas — var būt atsevišķi uzadīta josta un piešūta svārkīem — var būt divas saskaņotas jostas. Atšķirībā no 60. gadu konkrētās modes, pēc pamatpiegrieztnes sūtās, tagad ir jūtama 80 gadu sportiskā ietekme.

Par apaviem — īpaši moderni ir tādi, kam spiciem purniem it kā atšķelts gals.

Puišiem. Virišķīgas formas. Platākas kaklasaites, kas var būt spilgtas, raibas, apdrukātas. Tāpat arī vestes vēl arvien ir modē. Gan krāsainas, spilgtas, gan raibas. Žaketes ir augsti aizpogātas, ne vairs ar vaļējiem, lieliem atlokiem.

Viens neapgāzams fakts — jābūt kvalitatīvam audumam. Tā kā apģērbs ir ļoti mazs — tam jābūt perfekti pašūtam.

Svarīgi katram saglabāt individualitāti.

Vēl varat izmēģināt armijas tipu — divrindu pogas, uzpleči utt.

— *Bet ko darīt nabaga studentiem?*

I.R. — Pārsūt mammai kleitas par īsām žaketītēm, jo — kā jau teicu — jo īsāk, jo labāk.

Viens piemērs. Kostūms, krāsainas zeķubikses vai trikotāžas bikses, ieteicams, kā viens tā otrs — spilgts. Virsū šauri svārkī.

Vēl iepērkoties, var izmantot arī komercveikalus, kaut gan tur ir dārgi, bet modei patlaban nav lielas prasības, pietiks ar vienu, diviem metriem.

Vēl viens ieteikums: no nesen modernajiem garajiem svārkīem nogrieziet apakšmalu, tāpat rikojieties ar jaciņām.

Var jau darīt arī citādi — piemēram, es aizbraucu uz Olaini un sapirkos trikotāžas audumus par trim rubļiem. Vispār, iesaku apmeklēt šāda tipa veikalus. Lēti, interesanti un labi.

Tātad — pats būtiskākais — mode pateicīga vasarai, jo tās devīze — jo īsāk, jo labāk. Nu ko — griežam nost!

IEVA DREIMANE

("Noruna")

Cik nožēlojams tāds cilvēks, kuram vienmēr matiņi saņemti un kājiņas kopā... Kropla dzimumaudzināšana (jeb vispār tās trūkums) ir iznīcinājusi mūsos prasmī rast saskaņu pašiem ar sevi, kur nu vēl ar citiem. Bet nekas vēl nav zaudēts, liela daļa intīmās dzīves problēmu ir atrisināmas, ja pamēģina atrast kopīgu valodu gan ar savu miesu, gan ar savu garu. (Tiem, kuri uzskata, ka viņiem nav nekādu problēmu, būtu nelietderīgi lasīt tālāk, tikai diemžēl mulķi visbiežāk ir tie, kuri neuzskata sevi par mulķiem...)

Pamēģināsim parunāt katrs ar sevi (varbūt pat varam paši sevi pārsteigt, tātad esam spējīgi neklūt garlaicīgi arī citiem!).

DAŽI APĀTIJAS CĒĻONI.

Vai jums brīžiem nešķiet, ka pasaule ir bezjēdzīga un trula, visi mani vajā un apmelo, es kļīstu kā rēgs, ir tāds nogurums, ka gribas paslēpties no visa un visiem...

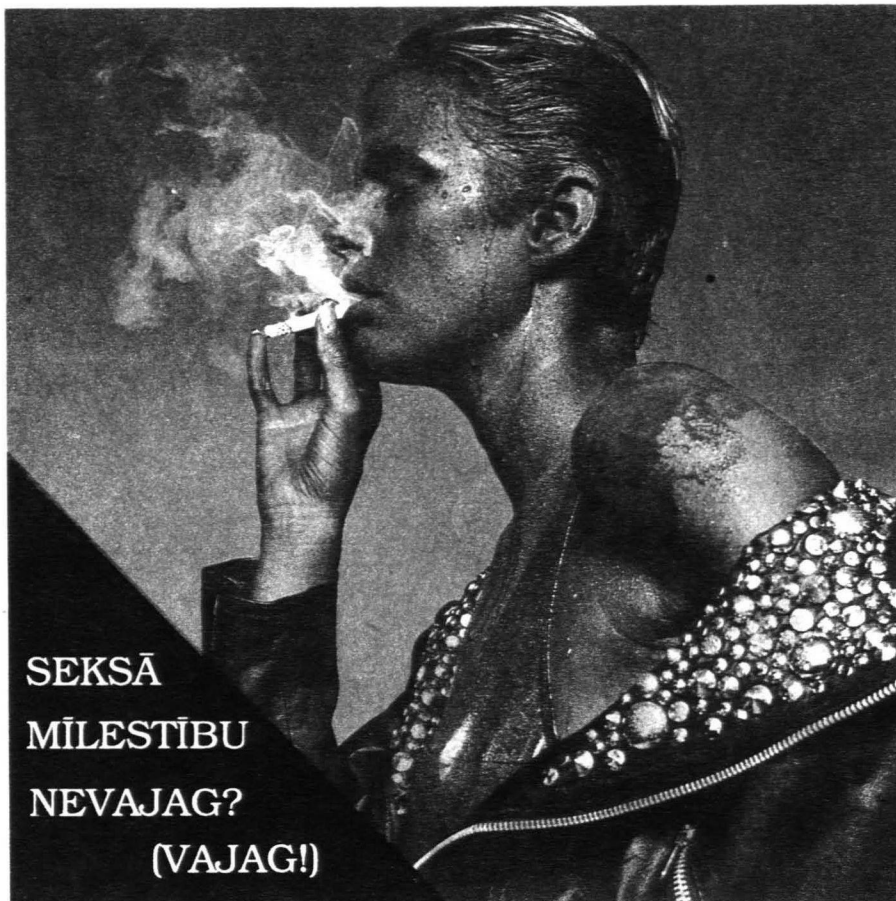
Dažkārt šādas izjūtas rodas tad, kad dzīve patiešām jūs ir nomocījusi, jūsu radošā personība nespēj samierināties ar nebrīvi, ar mulķīgām prasībām. Iespējams, ka jūs ļoti bieži domājat par mūžīgām problēmām, esat sapratuši, ka nekas labs nav gaidāms, visam būs gals. Bet vai jūs apātījai nav vēl kāds iemesls? Jūs saprotat, ka dzīvē ir nepieciešami tādi mirkļi, kad izjūtat — dzīvot ir vērts, kad beidzot viss iegūst kaut kādu jēgu... Taču nav ne jēgas, ne mirkļu, jūs drūmi smīnat, laiku pa laikam nikni paņirgājaties par tiem, kuri izskatās sapņaini, naivi un neprātīgi.

Bet tagad atklāti atzīstieties — pesimisma iemesls ir mūsu neapmierinātā dzimumtieksme, seksuālu pārdzīvojumu trūkums un — pats ļaunākais — nav mīlestības... Seksam mīlestību nemaz nevajag? Ja ar seksu saprotam mehānisku kairināšanu, tad mīlestība, protams, nav nepieciešama, taču šāds sekss nevar dot pilnvērtīgu baudījumu. Orgasmu jau var sasniegt, taču cilvēks nav tikai miesa, tāpēc ķermeņa apmierināšana nenovērsīs mīlestības badu.

Mīlestība? Nevajag šo vārdu lietot, ja par tā būtību nav īstas skaidrības. Man šķiet, ka par normālām var uzskatīt dzimumattiecības, kuru laikā partneri vismaz grib ticēt tam, ka mīl viens otru. Nav grēks teikt: "Es tevi mīlu šobrīd!", bet bārstīt mūžīgas mīlestības solījumus, manuprāt, nav prāta darbs. Diemžēl pēc tuvības var atklāties, ka nav bijis nekas vairāk par iekāri, bet nekas nebūs melots, ja mīlestība kaut brīdi bija izjusta. Sliktāk ir tad, ja jau pirms dzimumakta skaidrs, ka ir tikai viens nolūks — iegūt.

Un nu esam nonākuši pie vēl viena iemesla, kas varētu būt apātijas radītājs. Mednieki un upuri.

Mednieki (palasiet kādā gudrā grāmatā par satirāzi un nimfomāniju) cieš nevis no seksuālo pārdzīvojumu trūkuma, bet no pārsātināšanas. Mednieki (abu dzimumu) uzskata, ka jūtas ir mulķība, viņi domā, ka ir brīvi no tām ciešanām, kuras sagādā mīlestība. Sievietes — mednieces visiem līdzekļiem cīnās, lai visi vīrieši būtu pie viņu kājām. Cīņa nebūt nav viegla, taču pūles atalgo rezultāts — kad vīrietis ir iegūts, tad viņš vairs nav vajadzīgs. Arī vīrieši — mednieki nemitīgi vēlas apliecināt savu spēku un varu. Kaut gan mednieki sagādā elles mokas saviem upuriem, arī pašiem nemaz tik daudz prieka nav.

Bieži mednieki apzinās, ka nūrgāties par tiem, kuri viņus mīl, ir nelietīgi, ka turpinot savu "uzvaras gājieni", viņi atsakās no tās burvības, ko spēj dot mīlestība. Iespējams, ka mednieki paši kādreiz bijuši upuri, tāpēc nolēmuši atriebties. Bet ar laiku nākas saprast, ka atriebība nemaz nav salda.

Upuri nonāk dilemmas priekšā — vai nu neslēpt savu mīlestību, līdz ar to zaudēt cīņu ar mednieku, vai saplosīt sevi, izliekoties, ka mīlestības nav, tātad saglabājot mednieka interesi par sevi. Upuru mokas ir neizmērojamas, jo viņus "noslepkavo" tas cilvēks, kuru viņi mīl. Lai upuru skaits samazinātos, varu ieteikt vienmēr turēt acis vajā, lai jau laikus pamanītu mednieku. Bet diemžēl šie pašpārliecinātie un neatvairāmie uzvarētāji ir vēl nelaimīgāki par saviem mocekļiem, jo lepojas ar to, ka nespēj mīlēt. Gan upuriem, gan medniekiem liegta iespēja izjust veselīgu prieku seksā, iespēja atbrīvoties un baudīt tuvību (jo notiek cikstēšanās, tēlošana). Lai jūs nebūtu cietējs, bet mīlēts un mīlošs, tad jācenšas gan savu miesu, gan savu garu sakopt tā, lai jūs būtu mīlestības cienīgs.

KĀ ATMODINĀT DRŪMOS AUGUMUS.

Pajautāsim sev: "Vai es esmu iekārojams(a), seksapils(a), neatvairāms(a) un spējīgs ieinteresēt ne tikai ar savu augumu, bet arī ar prātu, darbu, talantu, neatkarīgo un neparastu personību? Vai es māku dot, bet ne iztukšoties?"

Izrādās, ka simpātiski apkārtējiem šķiet tie cilvēki, kurus var iedomāties... gultā. Un ne jau tāpēc, ka viņi valīgi izturētos, bet tāpēc, ka iekšēja brīvība ir jaušama gan skatienā, gan graci-

ozās (sievietēm) un dabiski jutekliskās kustībās, izkoptā vīrišķībā vai izkoptā sievišķībā, mēra un gaumes izjūtā. Šādi cilvēki apzinās savu dzimumu, viņu pēcpuse nav paredzēta tikai tāpēc, lai aizietu uz tualeti. Tas varbūt izklausās parupji, bet ir jātiek vaļā no nedzīvuma un kokainības. Mūsu drūmos augumus jāmaca atsaukties glāstiem. Sieviete var izjust pēkšņu orgasmu pat tikai ieraugot mīļotā vīrieša rokas, kuras liek atcerēties, KĀ tās ir glāstījušas.

(Turpinājums sekos)

Savas subjektīvās pārdomas pēc gudru grāmatu un dzīves grāmatas lasīšanas izklāstījusi

KRISTĪNA

ATKĀRTOŠANA — ZINĀŠANU MĀTE!

To der atcerēties: ja pret apaugļošanas izmantojat fizioloģisko metodi (tā ieteicama tikai garīgi līdzsvarotām sievietēm):

— tā kā menstruālā cikla garums mēdz būt dažāds, tad bīstamās dienas aprēķina, ja no šākā cikla atņem 18, bet no garākā 11,

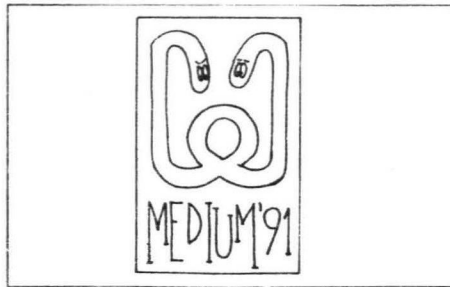
— no olnīcas atbrīvojušies olšūna ir spējīga apaugļoties apmēram vienas diennakts laikā (ovulācija notiek aptuveni cikla vidū),

— spermatozoīdi sievietes dzimumorgānos ir spējīgi apaugļot olšūnu trīs diennaktis (atkarībā no makssts pH),

— ieteicams regulāri mērīt temperatūru (par to sīkāk lasiet J.Zāliša "Mīlestības vārdā" un somu autoru "Atklāti par laulības dzīvi").

Un tomēr atļauties tuvību vajadzētu tikai tad, ja pieļaujiet iespēju, ka jums abiem varētu būt atvasīte.

Vispār MEDIUM svešvalodā nozīmē "vidus". Konkrētajā gadījumā ar to ir jāsaprot vidus starp studiju sākumu un beigām. Labais tonis prasa, lai šis vidus tiktu arī pienācīgi atzīmēts. Nezinu, kā citviet, bet Bioloģijas fakultātē, kur tradīcijas tiek turētas lielā cieņā un godā, katrs sevi cienošs 3. kurss pēc ziemas sesijas beigšanas dodas pavadīt nedēļas nogali kaut kur ārpus Rīgas, lai lauku spirtajā gaisā smelto spēku jauniem mokošiem pārbaudīju-

nākums. Kā piemēru šeit varētu minēt pašus šī gada gaviļniekus, kuri gadu iepriekš MEDIUM'ā iestudēja 2 lugas, 1 tautasdziesmas apdari, 3 dejas un pat 1 akrobātisku miniatūru. Šogad nu viņiem nekās cits neatlika, kā apcerīgi vērot apkārtstiepuļojošos viesus. Kas gan būtu izpriecās un relaksācija, ja tām nesekotu latviešu nacionālā svētku ieraža "tautā iešana". Svētku organizētāji bija papūlējušies, lai tā neizpaliktu arī šoreiz. Te nu gan bija nošauti

KAUT KUR VIDŪ ESOT

miem, kuri gaida otrpus MEDIUM'a robežšķirtnes.

Ari šogad 3. kurss nebija izņēmums, un aprīļa sākumā visa fakultāte dzīvoja TĀ gaidās.

TAS notika pirmajās saulainajās aprīļa brīvdienās. Pasākumā piedalījās kupls ļaužu pulks, kuru nosacīti varētu sadalīt 2 grupās — namatēvos (mātēs) un viesos. Pēdējie bija nomācošā vairākumā. Vakarā ievadā tika godā celtas fakultātes senenās tradīcijas — dziedā-

šana, stāvēt uz soliēm (vai galdiem) un alkohola lietošana neapprakstāmos daudzumos. Taisnības labad jāpiebilst, ka pirmā no šīm tradīcijām tika iedibināta tikai pagājušajā MEDIUM'ā, turpretī otra ir ļoti sena un tika godāta līdz spēku izsīkumam.

Gaviļnieki, t.i., 3. kurss saņēma gaumīgas un praktiskas dāvanas. Diemžēl izpalika mākslinieciskā pašdarbība. Tur nu jāvaino viesi, jo sniegt priekšnesumus MEDIUM'ā ir viņu pie-

vairāki zaķi ar vienu sāvienu — uz lāvas varēja pakarsēties, padziedāt, paspāidīties un pret rītu arī aizmigt. Rīts, starp citu, nāca ar skaistu saullēktu un, protams, ar rīta vienkāršību, kura bija skaidri saskatāma skaudrajās kā akmeņi cirstajās sejās.

Nākošais MEDIUM's būs 1992. gada pavasarī.

KASPARS OZOLS

JAUNA BALVA ŽURNĀLISTIKĀ

Lekcijā neilgi pirms "ПРАВДА's" dzimšanas dienas viņiem teica: "Pēdējos trīs gadus Preses dienu 5.maijā vairs nesvin." Viņi saskatījās: "Dīvaini, tieši pēdējos trīs gadus mēs to svinam. Uz ko tas būtu?"

Vakarā tika pasniegtas gada balvas žurnālistikā. Tai brīdī viņi kļuva par vēsturi, jo balva RIHARDS tika pasniegta pirmo reizi. (Pa jūru peldēja trīs kuģi.)

Un tas bija noticis. Balvas paniedza Augstī stāvoši konkrētās sabiedrības locekļi.

Žurnālistikas katedras vadītājs profesors Rihards Treijs vienmēr ir teicis, ka žurnālistiem jābūt patstāvīgiem. (Un Zālamans spēra vēl vienu sprīdi zemāk.)

RIHARDA balva ir neliela figūriņa, kuru pasniedz par izcilieiem sasniegumiem žurnālistikas jaunradē speciālos gadījumos. Figūriņas izmēri: 0,073m, krūšu platums — 0,013m, ausu leņķis attiecībā pret galvas ovālu: 90°, attiecība pret galvas lielumu 1:4. Neiztrūkstošs smaidis.

Apģērba forma: zils un zaļš.

Šogad tika pasniegti vairāki desmiti "RIHARDU". Par trīskārtējo laureātu kļuvis Zālamana Zaļās rokas pēctecis J.T.T.

Nākamā "Profesoru", atvainojiet, "RIHARDU" pasniegšana — nākamgad. ("Un ne ūdenskritums nespēs mūs aizskalot!")

Ja Kāds šeit ir atradis līdzību ar sevi, tad mēs pie tā neesam vainīgi. Ar vislabākajiem novēlējumiem.

Paraksts — K.I.L.ŪCIJA.

HEI, VISI TIE, KAM NAV KO DARĪT! jeb ZAZAZ

Zina-> ideja, Ainars-> menedžers, Zanda-> kultūra, Andis-> sports, Zane-> arī kultūra. Visi kopā-> LU Pedagoģijas fakultātes Sporta un kultūras centrs "HEI".

Par to, kas jau paveikts un kas vēl tikai padomā, lai stāsta Zanda un Zane.

Mēs studentijas dzīvi gribam padarīt interesantāku, aizpildīt brīvo laiku, iekustināt visus darboties varošos un grībošos. Pagaidām vēl esam samērā mazpazīstami. Tagad par to, kas izdarīts.

Obligātās fizikultūras vietā esam noorganizē-

juši regulāras aerobikas, basketbola, atlētiskās vingrošanas un švambola (būs arī peldēšana) nodarbības. Kālab gan kārtot aprūtinātošās GDA normas, ja daudz labāk ir ritmiski un atlētiski vingrot, lai izkoptu un spēcīnātu ķermeni. Dāmītes grib būt skaistas, čaļi-spēcīgi. Un tas nu gan līdz šim esošajās fizikultūrās nebija iegūstams. Jā, mums taču bija arī starpfakultāšu "Olimpiskās spēles". Diemžēl atsaucās tikai juristi un biologi.

"Nepreses konference" — pasniedzējiem bija jāatbild uz jebkādiem visneiedomājamākajiem studentu jautājumiem.

"Kino un teātra dziesmu festivāls". Uzvarētājam piešķirtās balvas nosaukums ir "Oskars", ne jau kāds parasts, bet gan "Zīda Oskars". (Tiem, kas vēl nezina — Pedagoģijas fakultātes dekāns ir Oskars Zīds.) Par šo brīnišķīgo balvu cīnījās

ansambļi no visām fakultātes grupām.

Bija arī "Ziemassvētku balle" ar "dzīvo" mūziku. Visi vakartērpos.

Ieceres? Viens, divi, trīs...

Būs rakstīto kļūdu labošanas akcija Latvijas veikalos, labdarības akcija bērnu namos un pensionātos-topošie pedagogi koncertēs, bet darbmācī, būs uzadījuši cindus.

Tiklīdz jums būs seši rubļi, steigieties tos iemaksāt kā biedra naudu "HEI" fondā. Jā, starp citu, šobrīd jau viņi var palepoties ar aptuveni 20 aktīvistiem.

KRISTĪNE ZVIRGZDIŅA,
žurnālistikas specialitātes

I. kursa studente

P. S. HEI mērķprogramma "Mikrofona'93" sponsorēšana.

Sports & Sports

Daugavas kreisajā krastā 3 km augšpus Ķeguma 1991. gada 10. un 11. maijā notika viens skaists Universitātes sporta pasākums, kura nosaukums sastāv no divām daļām — Tūristu salidojums un Veselības veicināšanas diena.

Dažas reportiera piezīmes

Cienījamie lasītāji! Kā jau tas dažkārt gadās pēc veselības veicināšanas dienām, jūsu vienīgais īstenais reportieris, kas apmeklēja un piedalījās šai pasākumā, avīzes salikšanas laikā lāpa savu veselību. Pirmdienas rītā LU Tūristu klubā iekliboja viens sacensību dalībnieks un teica, ka arī viņam vajadzēšot nedēļu, lai atgūtu veselību. Diagnoze: futbola finālspēlē par zelta medaļu sa—sa—stiepta kāja.

Sports prasa upurus!

Varbūt tādēļ šī avīzes lapa nepretendē uz pilnīgu pasākuma atspoguļojumu.

Par eksotiskāko sacensību neoficiāli atzina nakts orientēšanos. Dalībnieku bija ļoti daudz, bet dažiem veicās — atrada visus kontrolpunktus.

Ļoti noskumis un vilies orientieris finišā sūdzējās tiesnesim: "Sakiet ko gribat, bet 41. kontrolpunkta tur nav. Tai bedrē uz galvas iekritu, ar rokām meklēju un neatradu!" Viņam piebalsoja citi — tie, kas apkārt bedrei 60. minūtes staigājuši. Tiesnesis nezināja, ko atbildēt.

No rīta mazā gaismiņā 41. kontrolpunktu (ne tikai šo) atrada 100 m no vajadzīgās bedres. Laikam lāči bija pajokojušies un aiznesuši.

P.S. Nakts orientēšanās norisinājās dažādi — ar un bez gaismas lukturēm.

Pirmo dienu un nakti visu laiku bija vienīgi disko mūzika (paldies Jānim!) un alīšs.

Otrā dienā Ķegumā iebrauca daudz vairāk cilvēku. Ko viņi meklēja?

Varbūt ķeksīšus ieskaīšu grāmatīnai. Vēl viņi spēlēja volejbolu, futbola, tautasbumbu un meta bumbu basketbola grozā, bet šautriņas — mērķi.

Neredzētu piekrišanu guvis ūdenstūrisms. No malas noklausīta frāze: "Visvairāk par visu pasaulē man patīk ūdenstūrisms. Pirmo reizi iesēdos smailītē un — 5. vieta!"

Toties kājinieku skaits nu ļoti sarucis. Startēja viena vienīga komanda, bet ar šķēršļiem tika galā teicami. Slava biologiem!

Par visnotaļ azartiskām izveidojās virves vilkšanas sacensības. Arī sievietēm.

Vīriešu konkurencē blāvienus, spiedzienu un kliedzienu sagādāja Ekonomikas fakultātes un Tūristu kluba komandas. Fināls ieilga.

Urrā! Pārāki bija tūristi.

Rāpošana ar bumbu starp kājām. Kaklasaite vīriem un skaists lakatiņš sievietēm. Dzeršana un ēšana bez roku palīdzības. Divi vienās, bet sir-di plosošās apakšbiksēs. Kur?

Jautrajā stafetē.

Bet piedalījās tikai divas zēnu un meiteņu komandas.

"Tas ir labi. Reizi piecos gados," teica kāds prezidents. Viņš meloja.

Pavisam nopietni runājot, atpūsties varēja ļoti labi.

Jānim Bērziņam atkal ir iebildumi: "Nu ko tu te raksti muļķības. Lai brauc paši, tikai tad redzēs, ko nozīmē divas dienas zaļumos."

J.B. piekūr SANITA ASONETA

Fotografējis RAIMONDS LAPKOVSKIS

UA R SN

Nepalaidiet garām iespēju 13. jūnijā pl. 19 Valdemāra ielā 48 noskatīties LU Studentu teātra izrādi Mišels de Gelderode "Sarkanā maģija".
Režisors Ā. Geikins.

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar Universitātes vadības, rakstu autoru un viņu draugu viedokli.

LUTK

VELOMARATONS

"APKĀRT LATVIJAI"

Sāksies 22. jūnijā un ilgs 21 dienu.
Maršruta kopējais garums ir 1544 km.
Interesentus lūdz pieteikties LU tūristu klubā. LU TK jums palīdzēs sagādāt arī nepieciešamo inventāru

GIRO de EVROPA

Aicina piedalīties visus, kam ir nedaudz drosmes un avantūristisks noskaņojums.
1991.g.8.07. Ostravā startēs 5. ikgadējās sacensības HITCH-HIKING(Ā) -ceļošanā ar stopiem. Maršrutā iekļauta Čehoslovākija (varbūt arī Austrija un Vācija). Dalībniekiem jāiegiežas 10 pilsētās. Ceļa kopgarums - ir 950 km, ko viegli var veikt 2-4 dienās. Finišs Doksy pilsētiņā Macha ezera krastā.

LUTK adrese: Rīga, Raiņa bulvarī 19, 10 telpa, Tālrunis 223114

"UNIVERSITĀTES AVĪZE" iespiesta firmā "RONDO" Lejupes ielā 5.
Salikts ar datoru "MACINTOSH SE", noformēja Mārtiņš & Mārtiņš.
Redakcijas adrese: 226098 Rīgā, Raiņa bulvārī 19, 121. telpa, tālrunis 222944
Redaktore Ilze Brinkmane.